

UCHWAŁA Nr 806 .167.2023
ZARZĄDU POWIATU W SIERPCU
z dnia 28 lutego 2023 r.

w sprawie przedłożenia Radzie Powiatu w Sierpcu rocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu za 2022 rok oraz wykazu potrzeb w zakresie pomocy społecznej

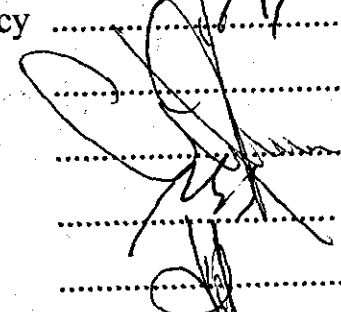
Na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526) oraz § 77 ust. 1 Statutu Powiatu Sierpeckiego uchwalonego Uchwałą Rady Powiatu w Sierpcu Nr 22.IV.2018 z dnia 28 grudnia 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2019 r., poz. 499 z późn. zm.), uchwała się, co następuje:

§ 1. Przedkłada się roczne sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu za 2022 rok oraz wykazu potrzeb w zakresie pomocy społecznej, w brzmieniu stanowiącym Załącznik do niniejszej uchwały Radzie Powiatu w Sierpcu.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Zarządu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Zarząd:

1) Andrzej Cześnik	– Przewodniczący	
2) Sławomir Olejniczak	– Członek	
3) Marek Chyliński	– Członek	
4) Sławomir Krystek	– Członek	
5) Dariusz Twardowski	– Członek	

Załącznik Nr 1
do UCHWAŁY Nr 806.167.2023
ZARZĄDU POWIATU W SIERPCU
z dnia 28 lutego 2023 r.

Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie za 2022

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP

II. ZADANIE DO REALIZACJI (własne)

a). Zadania z zakresu pomocy społecznej oraz wpierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

1. Opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych;
2. Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych i udzielanie pomocy pieniężnej
3. Zapewnienie opieki dzieciom i młodzieży w ramach placówek opiekuńczo –wychowawczych
4. Szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej
5. NADZÓR sprawowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu:
  - 5.1. nadzoru nad rodzinnymi formami opieki zastępczej,
  - 5.2. nadzoru nad placówką opiekuńczo-wychowawczą,
  - 5.3. nadzoru nad domem pomocy społecznej,
  - 5.4. nadzoru nad mieszkaniami chronionymi,
6. Prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia (...),

Inne zadania powiatu:

7. Udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach,
8. Doradztwo metodyczne dla ośrodków pomocy społecznej oraz szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej powiatu,
9. Organizowanie specjalistycznego poradnictwa,
10. Prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej, prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych, finansowanie powiatowych ośrodków wsparcia.

b). Zadania pomocy społecznej z zakresu ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ realizowane przez samorząd powiatowy

1. Pomoc uchodźcom w zakresie indywidualnego programu integracji oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w NFZ,
2. Prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

III. ZADANIA WYNIKAJĄCE Z ODREBNYCH USTAW.

1. Orzecznictwo dla celów pozarentowych,
2. Rehabilitacja zadań ustawowych finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON),
3. Realizacja pilotażowych programów m.in. „Aktywny samorząd” - finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

IV. Współpraca z innymi urzędami, stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi.

- V. Informacja o pozyskanych w przez PCPR w 2022r. środkach finansowych zewnętrznych,

Sprawozdanie

z realizacji zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu za 2022r.

WSTĘP

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (Centrum) jest jednostką organizacyjną Powiatu powołaną do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, która pełni rolę kreatora i koordynatora pomocy społecznej na terenie powiatu.

PCPR na podstawie Zarządzenia Starosty Sierpeckiego pełni również funkcję Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu oraz na mocy Zarządzenia Starosty Sierpeckiego w strukturach organizacyjnych jednostki funkcjonuje Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sierpcu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, w myśl ustawodawcy, realizuje zadania przewidziane w ustawach, np.: w ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, w ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego, w ustawie z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, itp.

W zakresie swoich możliwości finansowych i organizacyjno-kadrowych, które są z kolei uwarunkowane możliwościami Powiatu, PCPR w 2022r. realizowało szereg zadań.

ZADANIA DO REALIZACJI

II.a) zadania pomocy społecznej - zadanie własne:

1. opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych;

Prawną podstawą opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest art. 19 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. Samorządy powiatów zobowiązane są do „opracowania i realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Sierpeckiego na lata 2013-2023 została przyjęta Uchwałą Nr 195.XXXII.2013 Rady Powiatu w Sierpcu z dnia 28.02.2013r. do realizacji. „Strategia rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Sierpeckiego” to dokument programowy, stanowiący podstawę realizacji polityki społecznej Powiatu na najbliższe lata. Stanowi bazę do podejmowania działań mających na celu wywołanie pozytywnej zmiany w społeczności lokalnej.

Zdiagnozowane zjawiska i problemy społeczne są podstawą efektywnego i racjonalnego wydatkowania środków z budżetu powiatu oraz dają rekomendacje w zakresie pozyskiwania środków m.in. z Unii Europejskiej oraz innych zewnętrznych źródeł.

System opieki nad dzieckiem i rodziną w powiecie – zadanie własne.

2. organizowanie opieki w rodzinach zastępczych i udzielanie pomocy pieniężnej,

Rodzina zastępcza jest formą pomocy dziecku i jego rodzinie. Rodzice zastępczy jedynie czasowo „zastępują” rodziców naturalnych w codziennej opiece. Otrzymują z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie środki finansowe na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka. Czasem, jeśli się zdecydują, mogą być rodziną zawodową na podstawie umowy ze Starostą Powiatu – wtedy otrzymują wynagrodzenie za pełnienie tej funkcji. Sposób sprawowania przez nich opieki podlega kontroli zarówno sądu jak i organu finansującego. Są zobowiązani do umożliwienia dziecku kontaktu a także spotkań z rodzicami naturalnymi, (o ile sąd nie postanowi inaczej). PCPR stale poszukuje i współpracuje z ludźmi, którzy są gotowi przyjąć do swoich rodzin dzieci potrzebujące pomocy.

Rodziny zastępcze

Jednym z zadań, jakie realizuje PCPR jest organizowanie opieki w rodzinach zastępczych, m.in. udzielanie pomocy pieniężnej na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci oraz przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, zagospodarowanie i na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym rodziny zastępcze oraz inne fakultatywne świadczenia przewidziane ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Rodziny zastępcze otrzymują – na wniosek – pomoc pieniężną na utrzymanie umieszczonego dziecka.

Wyłacone świadczenia na rzecz rodzin zastępczych;

Na dzień 31.12.2022 r. na terenie powiatu sierpeckiego funkcjonowało 46 rodzin zastępczych, w rodzinach przebywało 50 dzieci:

- 29 rodzin spokrewnionych z dzieckiem (przebywało w nich 33 dzieci),

- 17 rodzin niezawodowych (przebywało w nich 17 dzieci).

Wyplata przysługujących rodzinom zastępczym świadczeń pieniężnych - są to przewidziane ustawą comiesięczne świadczenia w wysokości 786 zł. dla rodziny spokrewnionej, 1.189 zł. dla rodziny niezawodowej i zawodowej. W powiecie sierpeckim zgodnie z uchwałą Rady Nr 147.XXII.2020 Z dnia 10.09.2020r. w sprawie podniesienia wysokości wynagrodzenia w rodzinie zastępczej zawodowej o raz wysokości świadczeń dla rodzin zastępczych – są to kwoty 1.000 zł. dla rodziny spokrewnionej i 1.500 zł dla rodziny niezawodowej i zawodowej. Oprócz tego ustawa przewiduje świadczenia dofinansowania do wypoczynku dzieci, świadczenia z tytułu przyjęcia dziecka (zakupy niezbędnych rzeczy, mebli) oraz świadczenia na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – jednorazowo lub okresowo. Ustawa przewiduje również wiele innych dofinansowań, np. do utrzymania mieszkań, domów rodzin zastępczych, do przeprowadzenia remontu. Na terenie naszego powiatu nie są one stosowane.

Na świadczenia dla rodzin zastępczych funkcjonujących w 2022 roku na terenie powiatu sierpeckiego wydatkowano :

- 716.066,57 zł. na świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej,
- 12.294,20zł. – dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka,
- 2.600zł. – dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania,

Na dzieci pochodzące z powiatu sierpeckiego przebywające w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów ,na podstawie porozumień, wydatkowano 296.517,10 zł.

Do dnia 31.05.2022r. wypłacono dodatek wychowawczy, w wysokości 500 zł. na każde dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej. Świadczenie jest finansowane ze środków rządowych, z których przysługują również środki na obsługę 893,12 zł. Wypłacono dodatki wychowawczych, w wysokości 89.312,37 zł.

Finansowanie pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze:

- wypłacono pomoc na usamodzielnienie w łącznej kwocie 11.763 zł.,
- wypłacono pomoc na zagospodarowanie w łącznej kwocie 5.259 zł.,
- wypłacono pomoc na kontynuowanie nauki w łącznej kwocie 130.121,07 zł.

Na rodziny zastępcze funkcjonujące w 2022 roku i pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych na terenie powiatu sierpeckiego wydatkowano (Rozdział 85508 – Rodziny zastępcze) kwotę 1.067.246,82 zł. (co stanowi 92,04% do planu -1.159.535 zł.).

Porozumienia zawarte między powiatami - planowane wydatki (Rozdział 85508 – Rodziny zastępcze) zostały zrealizowane w wysokości 296.517,10 zł, - koszt pobytu 20 dzieci pochodzących z terenu powiatu sierpeckiego w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów). Koszt pobytu 13 dzieci pochodzących z terenu innych powiatów w rodzinach zastępczych na terenie naszego powiatu – 124.860,25 zł.

Powództwo o zasądzenie alimentów przez Dyrektora PCPR na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej - Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła obowiązek wytaczania przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych, w przypadku gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok. Do tego czasu zadanie to ma charakter fakultatywny. I tak, zgodnie z art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w roku 2022 Dyrektor PCPR w Sierpcu wystąpił do sądu rodzinnego z pozwem o zasądzenie alimentów na rzecz 6 małoletnich dzieci przebywających w rodzinach zastępczych.

Rodzice biologiczni są obowiązani do ponoszenia opłat za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. Rada Powiatu w Sierpcu na podstawie uchwały nr 275.XLVIII.2022 z dnia 26 maja 2022r. określiła szczegółowe warunki umarzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminów płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej oraz zobowiązania z tytułu zwrotu poniesionych przez Powiat Sierpecki opłaty za wyżywienie i zakwaterowanie dziecka umieszczonego w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno- opiekuńczym lub zakładzie rehabilitacji leczniczej.

Jednym z zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest inicjowanie procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie. W związku z zadaniem współpracujemy z Wojewódzkim Ośrodkiem Adopcyjnym, Oddział w Płocku do którego w roku 2022 zostało zgłoszono 2 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. Większość z nich przebywa w rodzinach spokrewnionych (są to przeważnie dziadkowie). Wojewódzki Ośrodek Adopcyjny mając na uwadze łączące więzy rodzinne oraz całokształt sytuacji rodzinnej podejmuje decyzje o nie kwalifikowaniu dzieci do adopcji.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na Powiaty obowiązek opracowania i realizacji powiatowych 3-letnich programów rozwoju pieczy zastępczej (art. 176 i art. 180). W 2021r. został uchwalony Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2021-2023 (Uchwała Nr 192.XXX.2021 Rady Powiatu w Sierpcu z dnia 12 lutego 2021r.)

3. zapewnienie opieki dzieciom i młodzieży w ramach placówek opiekuńczo – wychowawczych

W Powiatowym Domu Dziecka w Szczutowie przebywało na dzień 31.12.2022r. 19 dzieci; w tym na podstawie porozumień z innych powiatów - 9 dzieci z innych powiatów i 10 dzieci pochodzących z naszego powiatu.

Jednym z zadań Powiatu na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych, również na terenie innego powiatu. Obsługą finansową porozumień zajmuje się od 01.01.2007r. Wydział finansowy Starostwa (środki w budżecie starostwa powiatowego), PCPR zaś zajmuje się stroną merytoryczną spraw. Płatności kosztów pobytu dzieci w placówkach regulowane były na bieżąco.

Zadaniem własnym powiatu jest przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze (...).

Do udzielenia pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie jest zobowiązany powiat właściwy ze względu na miejsce pobytu dziecka przed skierowaniem do placówki. Osoba, która osiągnęła pełnoletniość w placówce lub osoba pełnoletnia opuszczająca placówkę opiekuńczo-wychowawczą – zostaje objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, a także pomocą:

- pieniężną na usamodzielnienie,
- pieniężną na kontynuowanie nauki,
- w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym,
- w uzyskaniu zatrudnienia,
- na zagospodarowanie – w formie rzeczowej.

Świadczenia społeczne - pomoc przyznawana osobom usamodzielnianym opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze lub inne instytucjonalne formy

- wypłacono pomoc na zagospodarowanie w kwocie 1.782 zł. (na podstawie ustawy o wspieraniu (...)) plus pomoc w formie rzeczowej w wysokości 4.947 zł. (na podstawie ustawy o pomocy społecznej),
- wypłacono pomoc na usamodzielnienie w łącznej kwocie 38.165zł.,
- wypłacono pomoc na kontynuowanie nauki w łącznej kwocie 30.220,59 zł.;
w sumie wypłacono świadczenia społeczne na kwotę 52.439,59 zł.

Planowane wydatki (Rozdział 85510 – Placówki opiekuńczo-wychowawcze) w wysokości 118.551 zł., zostały zrealizowane w kwocie 82.739,59 zł, co stanowi 69,8% w stosunku do planu.

Dla dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wypłacano świadczenie wychowawcze w wysokości 500 zł. na każde dziecko. Świadczenie jest finansowane ze środków rządowych, z których przysługują środki na obsługę – w wys. 300 zł. Wypłacono do dnia 31.05.2022r. świadczenie wychowawcze w wysokości 30.000 zł. dla dzieci w PDD w Szczutowie. Ogółem wydatki na program 500+ wyniosły 30.300 zł.

Działania PCPR-u były ukierunkowane szczególnie na pracę socjalną prowadzoną w celu usamodzielnienia i integracji ze środowiskiem lokalnym po powrocie z placówki na teren powiatu sierpeckiego.

Zadania m.in. pracownika socjalnego na rzecz pełnoletnich wychowanków placówek:

Współdziałanie i wspieranie osoby usamodzielniane w kontaktach z rodziną i środowiskiem, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych /np.: w mieszkaniach chronionych, itp./.

Współpraca w celu uzyskania mieszkania socjalnego z zasobów gminy, podejmowano działania celem uzyskania zatrudnienia przez wychowanków.,

- Instruktaż w uzyskaniu przysługujących świadczeń.
- Inspirowano wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych do uzyskania wykształcenia zgodnego z możliwościami i aspiracjami osoby usamodzielnianej.

4. Szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Procedura kwalifikowania kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka została uregulowana zarządzeniem Dyrektora PCPR w Sierpcu. W celu poszukiwania kandydatów na opiekunów zastępczych Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej publikuje ogłoszenia w lokalnej prasie a także na stronach internetowych zarówno PCPR w Sierpcu jak i Starostwa Powiatowego w Sierpcu. Podjęto

współpracę z innymi jednostkami organizacyjnymi samorządu terytorialnego w celu rozpowszechnienia informacji na temat pieczy zastępczej np. urzędy gminy, Powiatowy Urząd Pracy. Funkcjonujące rodziny zastępcze w ramach współpracy są proszone o „promowanie” pieczy zastępczej w swoich środowiskach.

Procedurę kwalifikowania kandydatów prowadzą pracownicy Zespół ds. pieczy zastępczej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu, zwanym dalej Zespołem. Kandydaci zgłaszają się do pracowników Zespołu osobiście, telefonicznie lub za pośrednictwem Internetu w celu uzyskania ogólnych informacji na temat pieczy zastępczej. Osoby decydujące się na poddanie procesowi kwalifikacji składają następujące dokumenty: kartę zgłoszenia, oświadczenie o wyrażeniu zgody na przetwarzanie i udostępnianie danych osobowych, oświadczenie o zapoznaniu się i akceptacji procedury kwalifikowania kandydatów, oświadczenie dotyczące władzy rodzicielskiej, oświadczenie dotyczące obowiązku alimentacyjnego, oświadczenie o posiadaniu zdolności do czynności prawnych, oświadczenie o niekaralności (weryfikowane przez ORPZ w KRK), zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, oświadczenie o leczeniu/nie leczeniu uzależnień i leczeniu psychiatrycznym, oświadczenie o dawaniu rękojmi należytego sprawowania pieczy zastępczej, zaświadczenia o zatrudnieniu i/lub o dochodach, akt małżeństwa, kserokopie dokumentów dotyczących wykształcenia kandydata, życiorys indywidualny kandydata (historia życia) pisany ręcznie.

Psycholog zatrudniony przez Organizatora przeprowadza z kandydatem/kandydatami diagnozę (rozmowy, obserwacje, testy psychologiczne). Pracownicy Zespołu analizują warunki niezbędne do sporządzenia wstępnej akceptacji warunków bytowych i mieszkaniowych umożliwiających dziecku zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb. Analiza sporządzana jest na podstawie dokumentacji i spotkania z kandydatami w ich miejscu zamieszkania.

Po ww. etapach Zespół dokonuje oceny spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W przypadku pozytywnej oceny Zespołu wydaje się skierowanie do udziału w szkoleniu.

Szkolenia dla kandydatów na rodzinę zastępczą są prowadzone na podstawie programu "PRIDE: Rodzinna opieka Zastępcza". Program został zatwierdzony decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej. Uprawnienia do szkolenia kandydatów na opiekunów zastępczych posiada dwóch pracowników PCPR. Program PRIDE obejmuje zakres programowy określony

w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej.

Dodatkowo zawiera elementy edukacyjno-kwalifikacyjne dla kandydatów na rodziny zastępcze. Szkolenie to dwanaście sesji grupowych, dwa indywidualne spotkania w domu kandydatów oraz 10 godzin praktyk w istniejącej rodzinie zastępczej. Szkolenia prowadzone są przez dwóch trenerów. Zajęcia odbywają się na terenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie (oprócz zajęć indywidualnych w domach). Termin szkoleń ustalany z kandydatami - szkolenia odbywają się zarówno w ciągu tygodnia jak i w weekendy (termin dostosowany do dyspozycyjności kandydatów) – jednak zgodnie ze standardami Programu PRIDE dbamy, by sesje były w odstępnie tygodniowym. PCPR zapewnia kandydatom na opiekunów zastępczych podręczniki oraz inne materiały dydaktyczne.

Po przeprowadzeniu szkolenia trenerzy sporządzają opinię o posiadanych kompetencjach i warunkach do opieki zastępczej kandydatów na podstawie programowego narzędzia kwalifikacji kandydatów pn.: analiza mocnych stron i potrzeb na podstawie kompetencji. Opinia dostarcza informacji nt.: motywacji do przyjęcia dzieci, oczekiwania i ewentualne ograniczenia, historię życia konkretnej osoby (rodzina pochodzenia, nauka, kłopoty wychowawcze, ważne doświadczenia życiowe, napotkane autorytety, formowanie osobowości), obecne relacje rodzinne i społeczne, związki (szczególnie obecne), wychowanie dzieci, życie seksualne, praca. Na zakończenie szkolenia wydawane są uczestnikom zaświadczenia o ukończeniu. Obowiązkowym elementem kończącym proces szkolenia jest spotkanie decyzyjne, podczas którego wspólnie z kandydatami podejmuje się decyzje odnośnie utworzenia rodziny zastępczej. Jeśli istnieją obiektywne przesłanki do odroczenia decyzji, ustalany jest Plan rozwoju rodziny do realizacji.

Kwalifikacji dokonuje Zespół biorąc pod uwagę całość dokumentacji dotyczącej kandydata. Z posiedzenia Zespołu sporządzany jest protokół, który zawiera stanowisko zespołu dotyczące zakwalifikowania lub niezakwalifikowania kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W przypadku niezakwalifikowania kandydata sporządzane jest pisemna informacja z uzasadnieniem. Zaświadczenie kwalifikacyjne zawierające potwierdzenie ukończenia szkolenia, spełniania warunków o których mowa w art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz posiadania predyspozycji i motywacji do sprawowania pieczy zastępczej wydawane są na wniosek kandydata. Dane kandydatów zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej umieszczane są w rejestrze

danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka przekazywanym przez Starostę Sierpeckiego do właściwego Sądu. Problemem naszego powiatu jest brak kandydatów na rodziców zastępczych.

5. NADZÓR sprawowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu:

Ad. 5.1. nadzoru nad rodzinnymi formami opieki zastępczej

Na terenie powiatu sierpeckiego w ramach rodzinnych form opieki funkcjonują rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem, niezawodowe oraz nie ma żadnej rodziny zastępczej zawodowej. Nadzór nad rodzinami sprawujemy w ramach pracy socjalnej i w toku postępowań administracyjnych oraz ścisłej współpracy z kuratorami sądowymi, asystentami rodzin. Do działań w ramach nadzoru należy zaliczyć: prowadzenie pracy z rodzinami zastępczymi, zbieranie informacji o funkcjonowaniu rodzin i dzieciach umieszczonych w rodzinach ze szkół, ośrodków pomocy społecznej, działania podejmowane na sygnały, interwencje z różnych źródeł.

Dodatkowo, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu w ramach współpracy z sądem informuje właściwy wydział sądu o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz o sytuacji rodziny naturalnej. Informacje te sporządzamy na podstawie posiadanych informacji, uzyskiwanych z różnych źródeł, np.:

- w toku odbywanych wizyt w środowisku rodzinnym przez pracownika socjalnego (z osobami pełniącymi funkcję rodziny zastępczej na temat sytuacji dziecka; z rodzicami biologicznymi),
- w ramach współpracy ze szkołami na temat funkcjonowania dziecka w środowisku, jego relacji z rówieśnikami, postępów w nauce, jego stanu fizycznego, emocjonalnego, stanu opieki i współpracy szkoły z opiekunami,
- w ramach współpracy z ośrodkami pomocy społecznej na temat funkcjonowania w środowisku rodziny zastępczej oraz sytuacji rodziny naturalnej.

Musimy pamiętać, że pracownik/koordynator pieczy zastępczej idąc do rodziny zastępczej analizuje całokształt sytuacji, a więc bada sytuację zarówno samego dziecka jak i jego opiekunów.

5.2. nadzoru nad placówką opiekuńczo-wychowawczą,

Opieka instytucjonalna na długo jeszcze pozostanie alternatywą dla wielu dzieci pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych. Zawsze będzie istniała potrzeba obejmowania opieką

całkowitą dzieci pozbawionych czasowo lub trwale opieki rodziny naturalnej. W szczególności dotyczy to dzieci starszych, przejawiających choćby niewielkie zaburzenia zachowania, dla których trudno jest pozyskać inne formy opieki, zwłaszcza rodzinnej.

Rada Powiatu Uchwałą Nr 161.XXVII.2012 z dnia 19 października 2012r. utworzyła placówkę opiekuńczo-wychowawczą z siedzibą w Szczutowie, przy ul. 3 Maja, Powiatowy Dom Dzieci w Szczutowie. Utworzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej było naturalną konsekwencją realizowania zadania własnego Powiatu, jakim jest zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców. Zasady przyjmowania dzieci określone są w rozdziale 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Główne zadanie placówki to opieka nad dziećmi osieroconymi – sierotami naturalnymi i społecznymi, wychowanie w sposób kompensujący braki wychowawcze w środowisku rodzinnym oraz przygotowanie do życia społecznego poprzez: zapewnienie dzieciom całodobowej opieki i wychowania oraz zaspokojenie niezbędnych potrzeb, prowadzenie zajęć socjalizujących, korekcyjnych, terapeutycznych, zapewnienie kształcenia, wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych, podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny, znalezienia rodziny przysposabiającej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej. Istotnym elementem pracy jest przygotowywanie podopiecznych do prowadzenia przez nich samodzielnego życia.

PCPR sprawuje nadzór bieżący nad PDD, przede wszystkim poprzez prowadzenie dokumentacji szczegółowej w zakresie: wykorzystania miejsc w domu, weryfikacji dokumentów umieszczanych dzieci w placówce, wydawanie skierowań do PDD, rozliczanie odpłatności za pobyt dzieci w placówce w związku z urlopowaniem do rodziny biologicznej oraz przedkładanej Dyrektorowi PCPR sprawozdawczości. Centrum dokonuje analizy dokumentacji opisowej, opracowywanej przez Powiatowy Dom Dzieci w Szczutowie.

W zakresie ustawowych obowiązków pracownicy PCPR uczestniczyli w posiedzeniach zespołu ds. okresowej oceny dziecka umieszczonego w placówce. Maksymalnie do placówki można przyjąć 14 dzieci. W uzasadnionych ustawowo warunkach można skierować dziecko ponad limit, w porozumieniu z Wojewodą.

Organizację pracy opiekuńczo – wychowawczej placówki regulują zarządzenia Dyrektora w sprawach: wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego w Powiatowym Domu Dzieci w Szczutowie, Roczno planu pracy opiekuńczo – wychowawczej, w sprawie Roczno planu oddziaływań opiekuńczo – wychowawczych, roczno planu kontroli wewnętrznych, wprowadzenia procedur postępowania w sytuacjach niekonwencjonalnych,

wprowadzenia Regulaminu Systemu Motywacyjnego dla Wychowanków, procesu zarządzania ryzykiem w PDD.

Pracę opiekuńczo – wychowawczą wykonuje 6 wychowawców. Dodatkowo dyrektor placówki również może pełnić funkcję wychowawcy. Wychowawcy pracują (zazwyczaj) w godzinach 7.30 – 19.30 i 19.30 – 7.30.

Placówka korzysta z pomocy wolontariuszy, są to osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje, zazwyczaj które w przeszłości pracowały bądź odbywały staż w placówce. Dyrektor stosuje procedurę akceptacji i opiniowania takich osób przewidzianą w art. 96 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej.

Według Regulaminu organizacyjnego placówki, wprowadzonego Zarządzeniem Dyrektora działalność PDD oparta jest na rocznym planie pracy i rocznym planie oddziaływań opiekuńczo – wychowawczych. Funkcjonuje Roczny plan oddziaływań opiekuńczo – wychowawczych, w którym określono wizję Powiatowego Domu Dzieci w Szczutowie (określona jako główny cel wychowawczy). Realizacja celu odbywa się poprzez „wypełnianie zadań skoncentrowanych na rozwoju poszczególnych sfer osobowości” poprzez: wychowanie społeczne, wychowanie moralne, wychowanie patriotyczne, wychowanie intelektualne, budowanie prawidłowych relacji interpersonalnych, wychowanie prozdrowotne, systematyczne angażowanie się rodziców w proces wychowawczy, aktywne spędzanie czasu wolnego. Zadania wyznaczone w Rocznym planie pracy opiekuńczo – wychowawczej są indywidualizowane przez wychowawców w Planach pomocy poszczególnym wychowankom. Plany pomocy dzieciom opracowują wychowawcy (we współpracy z asystentami rodzin) i są odpowiedzialni za ich realizację. Modyfikacji planu może dokonywać Zespół ds. okresowej oceny sytuacji dziecka.

Wychowawcy prowadzą również pracę z grupą dzieci. Wychowawcy biorą udział w posiedzeniach zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, o czym świadczą protokoły z posiedzeń. Placówka zatrudnia psychologa na umowę zlecenie. Psycholog sporządza diagnozy psychofizyczne dzieci przyjmowanych do placówki. Psycholog prowadzi dokumentację: karty udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa, arkusze obserwacji psychologicznych. Psycholog przeprowadza rozmowy indywidualne, inne formy terapii nie są prowadzone. Placówka nie zatrudnia pedagoga. Zajęcia z elementami socjoterapii prowadzi jeden z wychowawców. Dla każdego dziecka prowadzone są Karty pobytu, zawierające informacje wymagane rozporządzeniem. Karty pobytu są przez wychowawców uzupełniane co miesiąc.

Organizacja pracy opiekuńczo – wychowawczej jest nadzorowana przez Dyrektora w ramach procedury kontroli wewnętrznej.

Wychowawcy mają obowiązek składania raz na pół roku sprawozdań z pracy opiekuńczo – wychowawczej, codzienne zapoznawanie się z dokumentacją, głównie z zapisami z zeszytu dyżurów, zebrania z pracownikami oraz współpraca z wyznaczonym liderem pracy wychowawczej.

Nadzór nad realizacją planu finansowego Powiatowego Domu Dzieci w Szczutowie sprawuje Wydział Finansowy Starostwa Powiatowego w Sierpcu.

Pracownicy PCPR w 2022r. nie przeprowadzali kontroli w PDD w Szczutowie.

Ad. 5.3. nadzoru nad domem pomocy społecznej

Na terenie powiatu sierpeckiego funkcjonuje jeden dom pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym. Mieści się w Szczutowie przy ul. 3-go Maja 116. Przeznaczony jest dla 86 osób w podeszłym wieku oraz przewlekle somatycznie chorych.

Zadania związane z nadzorem i organizacją działalności kontrolnej określa ustawa o pomocy społecznej oraz przedmiotowe zarządzenie Starosty.

PCPR sprawują nadzór bieżący nad dps, przede wszystkim poprzez prowadzenie dokumentacji szczegółowej w zakresie: wykorzystania miejsc w domu, weryfikacji dokumentów osób ubiegających się o zamieszkanie w dps, wydawanie decyzji administracyjnych w sprawie umieszczenia w dps oraz przedkładanej Dyrektorowi PCPR sprawozdawczości. Centrum dokonuje analizy dokumentacji opisowej, opracowanej przez Dom Pomocy Społecznej w Szczutowie – realizacji usług (rehabilitacyjnych, psychologicznych, terapeutycznych, kulturalno-oświatowych, medycznych, zabezpieczenia kontaktów z bliskimi i innych) przez poszczególne działy lub specjalistów zatrudnionych w jednostce.

Nadzór nad realizacją planu finansowego Domu Pomocy Społecznej w Szczutowie sprawuje Wydział Finansowy Starostwa Powiatowego w Sierpcu.

Pracownicy PCPR w 2022r. przeprowadzali kontrole problemową w DPS w Szczutowie w zakresie sposobu realizacji przez Dom standardu świadczonych usług na rzecz mieszkańców, w szczególności poszanowania praw mieszkańców. Okres objęty kontrolą: 01.01.2021 r. do dnia kontroli.

Opis stanu faktycznego stwierdzonego w toku kontroli - Dom Pomocy Społecznej w Szczutowie jest domem przeznaczonym dla 86 osób w podeszłym wieku i dla osób przewlekle somatycznie chorych (na podstawie Uchwały Nr 97.XV.2015 Rady Powiatu

w Sierpcu z dnia 7 grudnia 2015r. w sprawie połączenia jednostek budżetowych Domu Pomocy Społecznej w Szczutowie i Dziennego Domu „Senior+” w Szczutowie (z późn.zm.).

W okresie objętym kontrolą w Domu przebywała mniejsza liczba mieszkańców (np. stan na koniec: stycznia 2021 r. – 59 osoby, czerwca 2021r. – 60 osób, grudnia 2021r. – 63 osoby, czerwca 2022r. – 64 osoby, września 2022r. – 68 osób, w okresie kontrolnym - na dzień sporządzenia informacji – 69 osób).

Informacje dot. liczby mieszkańców, charakterystyka mieszkańców; z podziałem na płeć: 18 kobiet, 51 mężczyzn.

sytuacja prawna mieszkańców:

liczba mieszkańców całkowicie ubezwłasnowolnionych	1
w tym liczba mieszkańców, dla których funkcję opiekuna prawnego pełni pracownik domu	0
liczba mieszkańców posiadających kuratora	0
liczba spraw o ubezwłasnowolnienie mieszkańców w trakcie postępowania	1
liczba osób umieszczonych na podstawie orzeczenia sądu	7

Budynek, w którym mieści się Dom jest dwukondygnacyjny z poddaszem użytkowym. Budynek posiada jedną windę, z dwoma przeciwległymi drzwiami przesuwными, z których dostępne są jedne drzwi. Winda nie spełnia standardów dostępności, nie jest w pełni dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami wzorku, słuchu, ruchu, z racji wysłużenia wymaga częstych napraw. Budynek wymaga pełnego dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, głównie ruchowymi, wzrokowymi – według informacji z dnia 20.09.2022r. Dom zamieszkuje 27 osób poruszających się wózkami inwalidzkimi i 12 poruszających się przy pomocy kul, chodzików.

Informacje dot. liczby mieszkańców, charakterystyka mieszkańców (według Informacji DPS) z podziałem na stopień samodzielności w poruszaniu się [Dowód: akta kontroli str. 6].

poruszających się samodzielnie	25
poruszających się z asystą lub przy użyciu kuli, chodzika, itp.	12
poruszających się na wózkach inwalidzkich	27
liczba mieszkańców faktycznie nie opuszczających łóżek lub opuszczających łóżka tylko w ramach rehabilitacji leżących	5

Na parterze zamieszkują osoby wymagające największego wsparcia, głównie leżące. Na piętrach zamieszkują osoby w dużym stopniu samodzielne. Na drugim piętrze są pokoje jednoosobowe, ta część (w dniu oględzin) bardzo cicha, bez personelu. Dom posiada 7 pokoi

jednoosobowych, 2 pokoje dwuosobowe i 25 pokoi trzyosobowych. Cztery pokoje trzyosobowe w czasie kontroli były remontowane. Pokoje wyposażone standardowo: łóżka, szafy, szafki nocne, półki wiszące, lampy, stół, krzesła – w ilości uzależnionej od liczby mieszkańców. Dom korzysta z łóżek rehabilitacyjnych i tapczanów. Łóżka rehabilitacyjne są udostępniane mieszkańcom „trwale leżącym, mającym problem z samodzielnym wstaniem bądź ułożeniem się na łóżku.

Role pokoi dziennych pełnią: duży hol na parterze budynku, przy wejściu głównym, wyposażony w fotele, krzesła, stolik, telewizor, kanapy, stół do tenisa; oraz dwa mniejsze rozszerzenia korytarzy na piętrze i na parterze również wyposażone w fotele, odpowiednio w telewizor i komputer. Na piętrze dostępne jest także pomieszczenie określone jako biblioteka z regałami na książki, komputerem, telewizorem, radiem, gramy stolikowymi i książkami. Na ostatniej kondygnacji jest pokój dzienny z komputerem i telewizorem, meblami. Dom dysponuje pokojem gościnnym.

Indywidualne wsparcie mieszkańca - Zgodnie z § 2 rozporządzenia z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej dom funkcjonuje w sposób zapewniający właściwy zakres usług, zgodny ze standardami określonymi dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby mieszkańca domu. W celu określenia indywidualnych potrzeb mieszkańca domu oraz zakresu usług, dom powołuje zespoły opiekuńczo-terapeutyczne składające się w szczególności z pracowników domu, którzy bezpośrednio zajmują się wspieraniem mieszkańców. Zarządzeniem Nr 13/2013 Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Szczutowie z dnia 23.08.2013 r. wprowadzony został Regulamin Zespołu Terapeutyczno-Opiekuńczego Domu Pomocy Społecznej w Szczutowie. Zgodnie z § 3 ust. 2 Regulaminu w skład Zespołu (Z T-O) wchodzi następujący pracownicy Domu: pracownicy socjalni, psycholog, instruktorzy terapii zajęciowej, fizjoterapeuta, opiekunki, pielęgniarki, instruktor ds. kulturalno-oświatowych. Stosownie do postanowień Regulaminu pracą Z T-O zawiaduje Kierownik Zespołu Terapeutyczno-Opiekuńczego. Zespoły spotykają się wg ustalonego przez Kierownika harmonogramu, ewentualnie według potrzeb. Do podstawowych zadań zespołów terapeutyczno-opiekuńczych należy opracowywanie indywidualnych planów wsparcia mieszkańców (IPWM) oraz wspólna realizacja tych planów z mieszkańcami. Jeżeli to możliwe plan powinien być opracowany przy udziale mieszkańca. Zgodnie z rozporządzeniem plan przygotowuje się w terminie 6 miesięcy od dnia przyjęcia mieszkańca do domu.

W Rozporządzeniu w sprawie Domów Pomocy Społecznej § 3 ust 1 ustalono, że Dom

funkcjonuje w oparciu o indywidualne plany wsparcia mieszkańca domu, opracowywane z jego udziałem, jeżeli udział ten jest możliwy ze względu na stan zdrowia i gotowość uczestnictwa w nim mieszkańca. Natomiast w myśl § 3 ust 2 działania wynikające z indywidualnego planu wsparcia mieszkańca domu koordynuje pracownik domu, zwany dalej „pracownikiem pierwszego kontaktu”, wskazany przez mieszkańca domu, jeżeli wybór ten jest możliwy ze względu na jego stan zdrowia i organizację pracy domu.

Zgodnie z przyjętym formularzem w indywidualnym planie wsparcia mieszkańca określa się problem nadrzędny, problem podrzędny, cele długoterminowe, cele krótkoterminowe, osoby odpowiedzialne za realizację IPWM, plan pracy oraz proponowane działania. Plan podpisywany jest przez Mieszkańca oraz Z T-O. W załączniku nr 4 do Regulaminu Zespołu Terapeutyczno-Opiekuńczego Domu Pomocy Społecznej w Szczutowie wskazane są osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań określonych w IPWM. Zgodnie z Regulaminem Z T-O plan jest kontrolowany i oceniany.

Zgodnie z § 6 ust 1 pkt 7 Rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej mieszkańcom domu nieposiadającym własnej odzieży i obuwia oraz możliwości ich zakupienia z własnych środków zapewnia się odzież i obuwie odpowiedniego rozmiaru, dostosowane do ich potrzeb i pory roku, utrzymane w czystości i wymieniane w razie potrzeby, w tym:

- a) odzież całodzienną – co najmniej dwa zestawy
- b) odzież zewnętrzną: płaszcz lub kurtkę – co najmniej jeden zestaw,
- c) bieliznę dzienną – co najmniej 4 komplety,
- d) bieliznę nocną – co najmniej 2 komplety,
- e) co najmniej jedną parę obuwia oraz pantofle domowe

– przy czym w przypadku mieszkańców leżących zaopatrywanie w odzież i obuwie dostosowuje się do potrzeb wynikających z ich stanu zdrowia. Zgodnie z procedurą przyjęcia nowego mieszkańca do Domu Pomocy Społecznej w Szczutowie wprowadzoną Zarządzeniem Nr 9/2013 Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Szczutowie z dnia 12.07.2013r. opiekunki zaopatrują Mieszkańca w niezbędne środki czystości i odzież (w przypadku braku).

Zgodnie z § 6. ust. 1 pkt 2f Rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej Dom uznaje się za spełniający warunki, jeżeli jest wyposażony z kuchni pomocnicze, a w myśl § 6. ust. 1 pkt 6d podstawowe produkty żywnościowe oraz napoje są dostępne przez całą

dobę. Zarządzenie nr 18.2019 Dyrektora Domu Pomocy Społecznej z dnia 18 grudnia 2019r. w sprawie Regulaminu Mieszkańców i Regulaminu Samorządu Mieszkańców w Domu Pomocy Społecznej w Szczutowie w §7 pkt. 3 określa, że w Domu zawsze są dostępne między posiłkami napoje i jedzenie (np. dżem, herbata, cukier, pieczywo, masło, woda itp. Natomiast zgodnie z pkt 6 wyżej cytowanego zarządzenia Dom umożliwia mieszkańcom korzystanie z odpowiednio wyposażonej kuchenki podręcznej znajdującej się na terenie Domu, celem przygotowania własnych, dodatkowych posiłków. Kontrolujący sprawdzili dostępność kuchenek pomocniczych dla mieszkańców.

Zgodnie z § 11 Rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej przed przyjęciem osoby do domu pracownik socjalny tego domu ustala jej aktualną sytuację w miejscu zamieszkania lub pobytu, która stanowi podstawę indywidualnego planu wsparcia po przyjęciu tej osoby do domu. Procedura przyjęcia nowego mieszkańca do Domu Pomocy Społecznej w Szczutowie wprowadzona Zarządzeniem Nr 9/2013 Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Szczutowie z dnia 12.07.2013r. określa również zadania pracownika socjalnego przed przyjęciem do Domu. Pracownik socjalny Domu ustala aktualną sytuację w miejscu zamieszkania lub pobytu, która stanowi podstawę stworzenia IPWM.

Zarządzeniem wewnętrznym nr 27/2012 Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Szczutowie z dnia 31 października 2012r. wprowadzono procedury postępowania w przypadku próby samobójczej Mieszkańca. Z raportów opiekunek wynika, że pracownicy podczas dyżurów mierzą się z sytuacjami, kiedy mieszkańcy zgłaszają chęć popełnienia samobójstwa. Sytuacje tego typu są odnotowywane natomiast podobnie jak w sytuacjach agresji ze strony mieszkańców pod wpływem alkoholu w raportach. Przeważnie brak jest informacji na temat działań podjętych ze strony personelu, zastosowania procedur obowiązujących z DPS.

Zgodnie z §5 ust 1 Rozporządzeniem w sprawie Domów Pomocy Społecznej Dom, niezależnie od typu, świadczy usługi opiekuńcze, polegające na: udzielaniu pomocy w podstawowych czynnościach życiowych, pielęgnacji. Z raportów opiekunek wynika, że najczęściej to zmiana dzienna kąpie mieszkańców. W raportach wymienione są nazwiska mieszkańców, którzy zostali wykapani, ogoleni oraz którym obcięto włosy.

W toku kontroli zwrócono uwagę na kwestie poszanowania praw mieszkańców do samostanowienia, nietykalności, stosowanie środków przymusu bezpośredniego i in. (w świetle zaleceń Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie).

Ustawodawca dopuścił stosowanie środków przymusu bezpośredniego w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej przepisami ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685 z późn. zm.). Mając na względzie art. 18 ust. 2 tejże ustawy, przymus bezpośredni może być stosowany przez personel medyczny w szpitalach psychiatrycznych oraz domach pomocy społecznej, a także przez zespół ratownictwa medycznego z karetok pogotowia typu podstawowego, który udziela pomocy osobie z zaburzeniami psychicznymi. Obecnie panuje pogląd, że stosowanie przymusu bezpośredniego nie jest dopuszczalne we wszystkich typach domów pomocy społecznej, ale tylko w tych domach pomocy społecznej, które są przeznaczone dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Pogląd ten oparty jest na literalnym odczytywaniu przepisu art. 3 pkt 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego:

„Ilekcć przepisy niniejszej ustawy stanowią o (...) domu pomocy społecznej lub środowiskowym domu samopomocy, odnosi się to również do wszelkich form pomocy instytucjonalnej dla osób, o których mowa w pkt 1;” czyli dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Osoby z zaburzeniami psychicznymi to osoby chore psychicznie (wykazujące zaburzenia psychotyczne), niepełnosprawne umysłowo lub wykazujące inne zaburzenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym (art. 3 pkt. 1 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego).

Ustawa o pomocy społecznej w art. 56 wyróżnia kilka typów domów, tj. dla osób w podeszłym wieku, osób przewlekle somatycznie chorych, osób przewlekle psychicznie chorych, osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, osób niepełnosprawnych fizycznie oraz dla osób uzależnionych od alkoholu.

Dom Pomocy Społecznej w Szczutowie jest domem dla osób w podeszłym wieku, osób przewlekle somatycznie chorych.

Jeśli uznamy, że w Domu nie ma zastosowania ustawa o ochronie zdrowia psychicznego to dalej uznamy, że osoba umieszczona w dps na podstawie postanowienia sądu nie ma prawa do weryfikacji zasadności swojego umieszczenia w dps (co w przypadku poprawy stanu zdrowia lub pojawienia się kogoś, kto będzie się nim opiekował) rodzi ryzyko złamania zasady wolności osobistej. Na dzień 20 września 2022r. w Domu przebywało 47 osób z zaburzeniami psychicznymi, 7 osób było umieszczonych na podstawie orzeczenia sądu.

Sytuacje przebywania w domach pomocy dla osób w podeszłym wieku, czy somatycznie chorych osób z zaburzeniami psychicznymi powodują, że stosuje się niektóre zapisy ustawy o ochronie zdrowia psychicznego również w tych domach.

Stwierdzono zastosowanie zapisów art. 43 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego dotyczące kontroli legalności przyjęcia do DPS: Do szpitala psychiatrycznego i domu pomocy społecznej przeznaczonego dla osób chorych psychicznie lub upośledzonych umysłowo ma prawo wstępu o każdej porze sędzia w celu kontroli legalności przyjęcia i przebywania w takim szpitalu lub domu pomocy społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi, przestrzegania ich praw oraz kontroli warunków, w jakich one tam przebywają. – Dom jest kontrolowany przez sędziego Sądu Rejonowego w Sierpcu.

Stwierdzono zastosowanie przepisów art. 38 ust. 5 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego dotyczące badania zasadności dalszego pobytu w DPS: Osoba, która wskutek choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego nie jest zdolna do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i nie ma możliwości korzystania z opieki innych osób oraz potrzebuje stałej opieki i pielęgnacji, lecz nie wymaga leczenia szpitalnego, może być za jej zgodą lub zgodą jej przedstawiciela ustawowego przyjęta do domu pomocy społecznej., podlega okresowym badaniom stanu zdrowia psychicznego w zakresie uzasadniającym jej pobyt w domu pomocy społecznej. Badania przeprowadza się co najmniej raz na 6 miesięcy – w aktach 7 mieszkańców umieszczonych na podstawie orzeczenia sądu znajdują się zaświadczenia lekarskie potwierdzające badanie lekarskie wg informacji.

Według informacji DPS nie było przypadków wydania przez Dyrektora ograniczenia możliwości samodzielnego opuszczania przez mieszkańca terenu domu na podstawie art. 55 ust 2b ustawy o pomocy społecznej (dot. osób z zaburzeniami psychicznymi).

Art. 55 ustawy o pomocy społecznej daje możliwość określenia zasad zgłaszania przez mieszkańców domu personelowi tego domu wyjść poza jego teren. W Domu zasady wyjść poza jego teren zamieszczono m.in. w Regulaminie Pobytu Mieszkańców w Domu Pomocy Społecznej w Szczutowie, który stanowi załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 18.2019 roku Dyrektora DPS Szczutowo z dnia 18.12.2019 roku. W przywołanym §17 Regulaminu Pobytu Mieszkańców w Domu Pomocy Społecznej w Szczutowie, zapisano: „(...) mieszkaniec ma prawo do swobodnego poruszania się poza Domem zgodnie ze swoimi możliwościami zdrowotnymi. W przypadku pozostawiania mieszkańca poza Domem w godzinach nocnych powinien powiadomić dyżurną pielęgniarkę. W razie nieuzgodnienia nieobecności trwającej dłużej niż 24 godziny, Dyrektor powiadamia policję.”

W Raportach znajdują się zapisy o zachowaniach agresywnych, o przypadkach odmowy zażycia lekarstw czy zrobienia opatrunku. Jest również bardzo dużo zapisów o agresywnych zachowaniach mieszkańców pod wpływem alkoholu. W toku kontroli analizowano procedurę postępowania personelu z agresywnym mieszkańcem (z 02.12.2013r.) – wprowadzoną zarządzeniem wewnętrznym Nr 22/2013 z dnia 2 grudnia 2013r. – gdzie przewidywano możliwość zastosowania środków przymusu bezpośredniego.

Analiza dokumentacji udostępnionej w toku kontroli pokazuje problemy, jakie w funkcjonowaniu placówki sprawiają mieszkańcy nadużywający alkoholu lub pijący ryzykownie. Konsekwencje odczuwalne są zarówno dla pozostałych mieszkańców, jak i dla personelu. Osoby takie swoim zachowaniem nie tylko zakłócają porządek i dezorganizują życie domu, ale także powodują zaburzenie relacji interpersonalnych, narastanie konfliktów oraz dyskomfortu pensjonariuszy i pracowników. Odsetek uzależnionych od alkoholu może nawet przekraczać 10% ogółu mieszkańców. Dom zauważa problem. Dom podejmował działania w celu podjęcia leczenia przez pojedynczych mieszkańców, skierował „w 2022 roku trzy wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szczutowie”

Z analizy dokumentacji wynika, że do rozwiązania omawianego problemu nie przyczyniają się uregulowania zawarte w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, albowiem pensjonariusze przeważnie nie wyrażają zgody na leczenie dobrowolne. Z kolei w odniesieniu do zobowiązania podjęcia leczenia orzeczeniem sądowym problem stanowi długotrwałość przewidzianej w tym zakresie procedury, ale też niska skuteczność leczenia.

Inne działania Domu na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi: cyt. „współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szczutowie – wystosowanie prośby o pomoc w zastosowaniu leczenia dla mieszkańców, Grupa AA Magdalena w Szczutowie – możliwość skorzystania ze spotkań i mitingów AA, aktualnie czynnie uczestniczy 2 mieszkańców, spotkanie z p. policjantem Grzegorzem Zamojskim, dzielnicowym Komisariatu w Rościszewie w dniach: 25.05.2021 r. oraz 13.05.2022 r. - spotkania o charakterze grupowych pogadanek, spotkania z p. policjantem Grzegorzem Zamojskim – indywidualne spotkania w formie rozmowy z mieszkańcem dotyczące wydarzenia (zachowania pod wpływem alkoholu) z jego udziałem, z inicjatywy mieszkańców oraz dyrektora spotkania i rozmowy – najczęściej z psychologiem, pielęgniarką,

lekarzem psychiatrą.” Wśród pracowników Domu nie ma osoby, która posiada kwalifikacje w kierunku terapii uzależnień; według informacji „rozważane jest zatrudnienie instruktora terapii uzależnień bądź osoby z certyfikatem specjalisty, ewentualnie skierowanie pracownika na studia podyplomowe w takim kierunku; w listopadzie br. pięć osób będzie brać udział w szkoleniu pn. „Wykorzystanie dialogu motywującego w profilaktyce uzależnień”, a w kolejnym roku w styczniu 2023 roku zaplanowano szkolenie dla 20 pracowników w temacie uzależnień”- Szkolenia pracowników zgodnie z § 6 ust.2 pkt 4 rozporządzenia ministra pracy i polityki społecznej z dnia 23.08.2012r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U. z 2018r. poz.734): szkolenie pn. „Prawa mieszkańców DPS” w dniu 4.11.2020r., szkolenie pn. „Prawa mieszkańców, kierunki terapii oraz metody pracy z mieszkańcami w pandemii” w dniu 31.05.2021r., szkolenie pn. „Prawa mieszkańca DPS” – 9.03.2022r.

Zespół Kontrolny ocenił pozytywnie działalność DPS w Szczutowie, ale wydał zalecenia :

- 1) ujęcie w Regulaminie pobytu mieszkańców zasad opuszczania terenu Domu (np. zobowiązania do wpisania się do zeszytu wyjść);
- 2) zapoznavanie nowo przybyłych mieszkańców z Regulaminem pobytu mieszkańców;
- 3) przestrzeganie wymogów § 11 Rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej oraz Procedury przyjęcia nowego mieszkańca do Domu Pomocy Społecznej w Szczutowie wprowadzonej Zarządzeniem Nr 9/2013 Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Szczutowie z dnia 12.07.2013r. poprzez zbieranie danych dotyczących przyszłego mieszkańca Domu, niezbędnych do rzetelnego określenia działań względem mieszkańca w indywidualnym planie wsparcia mieszkańca;
- 4) rzetelne prowadzenie dokumentacji m.in. właściwe datowanie dokumentów;
- 5) uporządkowanie systemu zarządzeń wewnętrznych,
- 6) przestrzeganie § 3 ust 2 Rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej oraz §16 pkt 5 Zarządzenia nr 18.2019 Dyrektora Domu Pomocy Społecznej z dnia 18 grudnia 2019r. w sprawie Regulaminu Mieszkańców i Regulaminu Samorządu Mieszkańców w Domu Pomocy Społecznej w Szczutowie poprzez zapewnienie możliwości wskazywania, wybierania przez mieszkańców pracowników pierwszego kontaktu lub ewentualnie uzasadnienie braku wyboru, jeżeli wybór ten jest możliwy ze względu na jego stan zdrowia i organizację pracy domu;

- 7) rzetelne tworzenie indywidualnych planów wsparcia mieszkańców, określanie celów krótkoterminowych i dokonywanie diagnozy potrzeb, zapewnienie większego współudziału mieszkańców w zdefiniowaniu ich potrzeb, problemów, celów;
- 8) systematyczne ocenianie realizacji celów indywidualnych planów wsparcia mieszkańców, określenie terminów sporządzania ocen, rozważenie dokonywania oceny realizacji IPWM razem z mieszkańcem, o ile stan zdrowia na to pozwala lub ewentualnie uzasadnienie braku udziału, jeżeli nie jest możliwy ze względu na stan zdrowia (w ocenie kontrolujących mieszkaniowców powinien uczestniczyć w ocenie realizacji IPWM, co zwiększyłoby odpowiedzialność mieszkańca za realizację ustalonych celów, możliwość samostanowienia, decydowania o sobie);
- 9) przestrzeganie procedury przyjęcia nowego mieszkańca do Domu Pomocy Społecznej w Szczutowie wprowadzonej Zarządzeniem Nr 9/2013 Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Szczutowie z dnia 12.07.2013r. – bezzwłoczne zaopatrzenie mieszkańców w niezbędną odzież w przypadku jej braku;
- 10) precyzowanie w raportach działań podjętych przez pracowników w przypadkach agresji mieszkańców, innych sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu mieszkańców;
- 11) mając na uwadze liczbę osób w wieku aktywności zawodowej w zestawieniu z brakiem form tej aktywności w Domu, profil Domu – dla przewlekle somatycznie chorych oraz obowiązujące obecnie zalecenia podejmowania przez DPS działań usamodzielniania mieszkańców kontrolujący wskazują na potrzebę analizowania sytuacji mieszkańców Domu pod kątem możliwości podejmowania przez nich aktywności zawodowej, życiowej;
- 12) przestrzeganie obowiązujących przepisów i uregulowań wewnętrznych (m.in. Procedury postępowania personelu z agresywnym mieszkańcem, Procedury postępowania z osobami nadużywającymi alkoholu) w celu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców przy stosowaniu dozwolonych prawem środków
- 13) zapewnianie kadrze Domu szkoleń z zakresu opieki nad pacjentami zachowującymi się agresywnie, z pacjentami uzależnionymi od alkoholu.

Ad. 5.4. nadzoru nad mieszkaniami chronionymi

Realizując zadanie ustawowe zawarte w art. 19 pkt 7 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu pomaga w integracji ze środowiskiem osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia m.in. poprzez prowadzenie mieszkań chronionych.

Powiat posiada w swoich zasobach powołane trzy mieszkania chronione. Są to lokale mieszkalne na parterze budynku przy ul. A. Krajowej 8a w Sierpcu, przekazane PCPR w Sierpcu w trwały zarząd decyzją Zarządu Powiatu w Sierpcu z dnia 05.08.2005r. Nr G.7002/3/2 oraz decyzją z dnia 03.12.2010r. Nr BRZ.0064-4/10;

lokal nr 1 o łącznej powierzchni 22,66m², w skład wchodzi aneks kuchenny, pokój i łazienka; lokal nr 2 o łącznej powierzchni użytkowej 38,90 m², w skład którego wchodzi dwa pokoje, kuchnia i łazienka; lokal nr 3 o łącznej powierzchni użytkowej 36,52 m², w skład którego wchodzi pokój, drugie pomieszczenie z aneksem kuchennym i łazienka.

Na mocy uchwały nr 651133.2022 Zarządu Powiatu w Sierpcu z dnia 31 maja 2022 w sprawie przeznaczenia pomieszczeń na mieszkanie interwencyjne Powiatowego ośrodka Interwencji Kryzysowej w Sierpcu – przeznaczono lokal nr 2.

Powiat realizuje w ten sposób zadanie jakim jest prowadzenie mieszkań chronionych na rzecz pełnoletnich wychowanków m.in. pieczy zastępczej.

Użytkownicy mieszkań

Mieszkania są udostępniane użytkującym na podstawie decyzji administracyjnych wydawanych przez Dyrektora PCPR z upoważnienia Starosty Sierpeckiego. Decyzje mogą zaważać tylko przyznanie miejsca i określenie kwoty odpłatności za pobyt w mieszkaniu. Według wykładni prawnej nie można w decyzji określić opłat eksploatacyjnych za wodę, ścieki, śmieci, prąd . Opłaty te egzekwuje Zespół Szkół Nr 1.

W okresie sprawozdawczym lokale były użytkowane przez dwie wychowanki pieczy zastępczej.

Od 20.11.2017. użytkujący są zobowiązani wnosić opłaty za korzystanie z lokalu na podstawie Uchwały Nr 260.XLIII.2017 Rady Powiatu z dnia 30.10.2017r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych.

Rada Powiatu w Sierpcu Uchwałą nr 260.XLIII.2017 z dnia 30 października 2017r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych wprowadziła odpłatność za mieszkanie. (Rada Powiatu) Ustaliła procentową wysokość odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych w zależności od wysokości dochodu uzyskiwanego przez użytkownika. Stawki opłat za użytkowanie poszczególnych pomieszczeń ustalił Dyrektor PCPR zarządzeniem. Kwoty odpłatności za pobyt w mieszkaniu użytkownicy wplacają na konto PCPR w Sierpcu i są przekazywane jako dochody Powiatu.

Przy ustalaniu wysokości czynszu nie uwzględnia się kosztów niezależnych od powiatu, związanych z eksploatacją lokalu mieszkalnego, a w szczególności opłat za: wykorzystana

energię elektryczną i ciepłą, ciepłą i zimną wodę oraz odbiór płynnych i stałych odpadów komunalnych, do ponoszenia których zobowiązana jest osoba korzystająca.

W związku z przeznaczeniem lokalu nr 2 na PIOK zakupiono niezbędne wyposażenie do POIK-u (kanapa, 2 telewizory, 2 kuchenki mikrofalowe, kuchenka nastawna, meble do przedpokoju i meble do 2 pokoi).

Lokale poddano okresowej kontroli przewodów kominowych oraz instalacji elektrycznej.

W związku z wejściem w życie 1 marca 2018r. znowelizowanego art. 53 ustawy o pomocy społecznej (na mocy ustawy z dnia 22 czerwca 2017r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją programu "Za życiem" (Dz.U. z 2017r. poz. 1292)) Dyrektor PCPR wydał zarządzenie ustalając treningowy charakter mieszkań chronionych.

Pracownicy PCPR pomagają mieszkańcom w załatwianiu problematycznych spraw, pracownik socjalny PCPR jest w kontakcie i prowadzi regularną pracę socjalną oraz czynności doraźne, interwencyjne.

1 maja 2018r. weszło w życie nowe rozporządzenie Ministra rodziny, pracy i polityki społecznej z dnia 26 kwietnia 2018r. w sprawie mieszkań chronionych (Dz.U. z 2018r. poz.822) określające minimalny standard mieszkań socjalnych. Rozporządzenie nakazuje m.in. by mieszkania były wyposażone zarówno w meble jak i sprzęt AGD. Należy uznać, że mieszkania spełniają wymagania. Mieszkania na bieżąco są monitorowane.

6. Zadaniem własnym powiatu jest prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia (...).

Mieszkania chronione są nieocenioną formą pomocy dla młodych ludzi pozostawionych przez ich rodziny samym sobie. Mamy możliwość zapewnienia schronienia czterem osobom. Musimy pamiętać, że naszą rolą jest zapewnienie możliwości i dołożenie wszelkich starań, by młodzi ludzie, często o trudnej przeszłości i wielu nierozwiązanych problemach, podejmowali trud dobrego życia. Potrzebujących wsparcia i pomocy jest bardzo dużo, nasze możliwości – pracowników PCPR są bardzo ograniczone.

Inne zadania powiatu:

7. Udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach - zadanie realizowane jest na bieżąco, wobec osób zgłaszających się do siedziby Centrum.

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie udzielają informacji swoim klientom o ich prawach i uprawnieniach. W większości są to zapytania o możliwości korzystania z różnych form świadczeń i wsparcia społecznego, o prawach osób niepełnosprawnych.

Ponadto ukazywały się publikacje prasowe w dziennikach lokalnych prezentujące w przystępny sposób zakres i obszar działania jednostki.

8. Doradztwo metodyczne dla ośrodków pomocy społecznej oraz **szkolenie i doskonalenie zawodowe** kadr pomocy społecznej powiatu realizowane jest poprzez bezpośrednie kontakty z ośrodkami i wspólne rozwiązywanie trudnych i problemowych spraw. Aby sprostać oczekiwaniom pracowników socjalnych w zakresie:

udzielanie instruktażu o charakterze merytorycznym w zakresie zasad, trybu oraz sposobu udzielania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej,

udzielanie instruktażu o charakterze formalno-prawnym w zakresie wydawanych decyzji administracyjnych,

organizowanie cyklicznych spotkań z pracownikami celem wymiany doświadczeń w zakresie organizowania pomocy podopiecznym,

udzielanie informacji ośrodkom pomocy społecznym i pracownikom socjalnym o zmianach przepisów prawnych regulujących tryb i zasady przyznawania świadczeń z pomocy społecznej,

przekazywanie informacji o nowych aspektach pracy socjalnej dla różnych kategorii klientów pojawiających się w systemie pomocy społecznej.

PCPR dba o integrację środowiska pracowników socjalnych na terenie powiatu, kontaktujemy się osobiście i telefonicznie. Inicjujemy wszelką aktywność pracowników mających wpływ na standardy pracy w pomocy społecznej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu – we własnym zakresie – prowadzi doradztwo metodyczne dla ośrodków, na bieżąco śledzi prace sejmu w zakresie działań legislacyjnych dotyczących polityki społecznej kraju, ustawicznie informuje o zmianie przepisów prawnych w obrębie pomocy społecznej, wychodzi z inicjatywami przygotowania się do zmian w systemie rodzicielstwa zastępczego i opieki instytucjonalnej dla dzieci i młodzieży.

Realizując zadanie z art. 19 pkt 14 i 15 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn.zm.) dla kadry PCPR i ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu zorganizowano szkolenia: z zakresu interwencji kryzysowej, z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

9. Organizowanie specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego dla rodzin naturalnych i zastępczych.

Zadaniem Powiatu jest udzielanie wsparcia rodzinom mającym trudności w wypełnianiu swoich zadań, zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców. Zaznaczyć należy, że wymóg prowadzenia poradnictwa specjalistycznego przypisany jest PCPR w trzech obowiązujących ustawach: o przeciwdziałaniu przemocy, pomocy społecznej oraz o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ważne jest również, że usługi poradnictwa przysługują każdemu, bez względu na kryterium dochodowe.

PCPR ustawicznie rozwija ofertę poradnictwa specjalistycznego na rzecz mieszkańców powiatu. Ogromnym powodzeniem cieszą się usługi: psychologa rodzinnego, prowadzącego zajęcia indywidualne z dziećmi i młodzieżą, psychologa specjalizującego w pracy z dziećmi i młodzieżą z zaburzeniami psychicznymi, neurologicznymi, prawnika.

Poradnictwo specjalistyczne w PCPR realizowane jest na podstawie art. 46 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej oraz Uchwały Nr 224/XL/10 Rady Powiatu w Sierpcu z dnia 29 stycznia 2010r. w sprawie przyjęcia Programu rozwoju poradnictwa specjalistycznego. Funkcjonowanie poradnictwa reguluje zarządzenie nr 7.2014 Dyrektora PCPR w Sierpcu z dnia 04.03.2014r. w sprawie realizacji usług poradnictwa specjalistycznego.

Planowane wydatki (Rozdział 85220 – Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej) w wysokości 157.500 zł. zostały zrealizowane w kwocie 88.303,60 zł, co stanowi 56,07% w stosunku do planu. Z wydatkowanej kwoty wypłacono wynagrodzenie dla prawnika, psychologów (umowa – zlecenie), usługi psychologiczne, materiały, wynajem lokalu na potrzeby poradnictwa; remont i wyposażenie mieszkań chronionych.

Realizacja zadania z art. 19 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej - prowadzenia specjalistycznego poradnictwa z usług psychologa dla dzieci i młodzieży skorzystało 25 dzieci, z usług psychologa dla dorosłych skorzystało 32 osoby, z usług prawnika skorzystało 83 osoby.

W ramach współpracy z organizacją pozarządową zorganizowano zajęcia Treningu Umiejętności Społecznych dla 3 grup dzieci, każda po około 10 osób. Były to zajęcia psychoedukacyjne, które: podniosły poziom wiedzy wśród dzieci i młodzieży na temat zaburzeń psychicznych, promowały znaczenie zdrowia psychicznego w kontekście ogólnego zdrowia człowieka, promowały wiedzę i umiejętności dotyczące radzenia sobie w trudnych sytuacjach, wsparły rozwój umiejętności.

W ramach tej współpracy w Szkole podstawowej nr 2 w Sierpcu zostały przeprowadzone zajęcia psychoedukacyjne pn. „Zdrowo myślę, zdrowo działam” z zakresu profilaktyki zdrowia psychicznego.

Zorganizowano zajęcia dla dorosłych pn. Warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców” w oparciu o rekomendowany program „szkoła dla rodziców i wychowawców” był to cykl 10 spotkań po 3 h zegarowe.

W ciągu roku organizowano zajęcia tematyczne, mające podnieść kompetencje wychowawcze rodziców, poprawiające komunikacje w rodzinach: „Potrzeby emocjonalne dziecka”, „Kiedy pozwolić? Kiedy zabronić? Dlaczego granice są takie ważne”, „Moje dziecko mnie złości”, „Dodaj mi skrzydeł! Jak rozwijać motywację wewnętrzną u dziecka?”

10). Prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej, prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych, finansowanie powiatowych ośrodków wsparcia- Powiat sierpecki utworzył POIK na mocy Uchwały Rady nr 267.XLVI.2022 Rady Powiatu z dnia 30.03.2022r. OIK umiejscowiono w strukturze PCPR w Sierpcu zmieniając uchwałę nr 274.XLVIII.2022 Rady Powiatu z dnia 26 maja 2022r. w sprawie nadania Statutu PCPR w Sierpcu.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej oraz przedmiotowej ustawie.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na Powiat ważne obowiązki, m.in. opracowanie i realizację programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu od roku 2008 realizowało to zadanie. W 2022r. nie realizowano zadania – brak zainteresowania sprawców.

Chcąc realizować zadanie zgodnie z wytycznymi zawartymi w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, a także szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych ustawicznie prowadzona jest akcja informująca o programie, m.in. poprzez rozsyłanie ulotek do poradni, ośrodków pomocy społecznej, Sądu Rejonowego i policji.

Sprawozdanie z realizacji zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej -

PCPR jest jednym z realizatorów zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, określonych w ustawie z dnia 29 lipca 2009r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie,
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 4) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- 2) opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn.zm) nakłada na Powiat obowiązek opracowania i realizacji powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (art. 6 ust. 3 pkt 2). Uchwałą Rady Powiatu Nr 96.XVI.2011 z dnia 2 grudnia 2011 r. realizowano Program w okresie 2011 – 2020. Obowiązuje przyjęty Uchwałą Nr 273.XLVIII.2022 Rady Powiatu w Sierpcu z dnia 26 maja 2022r. Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy oraz ochrony ofiar przemocy na lata 2021-2025.

Program daje swego rodzaju „legitymację” do prowadzenie przez PCPR działań profilaktycznych wśród społeczności lokalnej.

W ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie PCPR oferuje pomoc ofiarom przemocy w postaci poradnictwa specjalistycznego. Centrum prowadzi specjalistyczne

poradnictwo, w ramach którego ofiary przemocy w rodzinie mogą skorzystać z pomocy psychologa, prawnika. Ponadto dzieci, które są dotknięte problemem przemocy w rodzinie mogą uzyskać pomoc ze strony psychologa zajmującego się pracą z dziećmi autystycznymi oraz z zaburzeniami rozwojowymi.

Corocznie włączamy się również w kampanie ogólnokrajowe walczące z tym zjawiskiem, m.in. poprzez rozpowszechnianie plakatów i ulotek.

Należy podkreślić, że Centrum intensywnie współpracuje z innymi instytucjami działającymi na polu pomocy społecznej, m.in. z ośrodkami pomocy społecznej w gminach, z Komendą Powiatową Policji, z Sądem Rejonowym, szkołami, organizacjami pozarządowymi oraz Zespołami Interdyscyplinarnymi w gminach.

PCPR w 2022r. nie realizowało programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie. Od kilku lat PCPR miał problem z rekrutacją osób, co z uwagi na specyfikę zadania jest zadaniem nie łatwym. Uczestnictwo w programie jest dobrowolne.

Zgodnie z art. 47 ust.4 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn.zm.) matki z małoletnimi dziećmi oraz kobiety w ciąży dotknięte przemocą lub znajdujące się w innej sytuacji kryzysowej mogą znaleźć schronienie i wsparcie w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży jest ośrodkiem wsparcia. Prowadzenie ośrodków wsparcia jest zadaniem własnym powiatu finansowanym z jego budżetu – art. 19 pkt 11 tej ustawy.

W celu wykonania nałożonego zadania, w dniu 26.05.2022r. zostało podpisane porozumienie z Powiatem Lipnowskim, dzięki któremu Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w Skępem w zakresie interwencyjnym zabezpieczenia potrzeby bytowe i opiekuńczo – wychowawcze mieszkańców powiatu sierpeckiego. Informację o realizacji zadania rozesłano do Gmin, które są zobowiązane do prowadzenia procedury umieszczania swoich mieszkańców w Domach oraz ponoszenia odpłatności za osoby umieszczone. W okresie sprawozdawczym w Domu nie umieszczano naszych mieszkańców.

b). Zadania pomocy społecznej ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ realizowane przez samorząd powiatowy - wynikające z art. 20 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej finansowane z budżetu państwa. Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy:

1). Pomoc uchodźcom w zakresie indywidualnego programu integracji oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w NFZ.

Na naszym terenie w 2022r. nie przebywali cudzoziemcy posiadający status uchodźcy. W związku z tym nie uruchamiano procedury administracyjnej dotyczącej tej grupy społecznej.

2). Prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi - Powiat sierpecki nie posiada powiatowego ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Powstanie ośrodka uzależnione jest od możliwości finansowych i lokalowych powiatu, a w szczególności zabezpieczenia profesjonalnej kadry.

ZADANIA WYNIKAJĄCE Z ODREBNYCH USTAW.

28 grudnia 2018r. została podjęta Uchwała Nr 13.IV.2018 Rady Powiatu w Sierpcu w sprawie przyjęcia Powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2019 – 2023.

Istotą programu jest stworzenie na terenie powiatu sierpeckiego warunków oraz udzielenie osobom niepełnosprawnym takiego wsparcia, które umożliwiają osiągnięcie życiowej samodzielności i aktywności. Program wyznacza kierunki rozwoju form wsparcia osób z niepełnosprawnością, które dostosowane do rzeczywistych potrzeb stanowiąc będą podstawę do konkretnych działań.

1). Orzecznictwo dla celów pozarentowych.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sierpcu został powołany Zarządzeniem Starosty Sierpeckiego, wydanym na podstawie art. 6a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2007r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych oraz rozporządzenia Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003r w sprawie orzekania o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności; za zgodą Wojewody Mazowieckiego z dnia 20.11.2003r.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sierpcu jest umiejscowiony w ramach organizacyjnych PCPR w Sierpcu. Dzięki temu jest zapewniona obsługa administracyjna, finansowo-księgowo, kadrowa, prawna oraz stworzone są odpowiednie warunki organizacyjno-techniczne, lokalowe Zespołu (gabinet lekarski, pokój do rozmów ze specjalistami, poczekalnię oraz łazienki dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych). Siedziba PCPR nie posiada barier architektonicznych i jest siedzibą Zespołu. Składy

orzekające mają miejsce w siedzibie PCPR przy ul. Świętokrzyska 2a. Starosta powołuje i odwołuje przewodniczącego, sekretarza i pozostałych członków Zespołu. W naszym powiecie funkcję Przewodniczącego Zespołu pełni Dyrektor PCPR. Z członkami Zespołu pracującymi na podstawie umów cywilnoprawnych (umowa-zlecenie), np.: z lekarzami, pracownikiem socjalnym, psychologiem - umowy zawiera Przewodniczący Zespołu (z upoważnienia Starosty) co pozostaje w zgodzie z § 18 ust. 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności.

Z uwagi na usytuowanie Zespołu w ramach struktury organizacyjnej PCPR, specyfikę pracy orzeczniczej oraz terminy odbywania się składów orzekających, Dyrektor PCPR kieruje, pracowników PCPR - specjalistów (pracownik socjalny, doradca zawodowy), do pracy - w ramach posiadanych uprawnień - w składach orzekających. Funkcjonowanie całego trybu orzeczniczego przy niewielkiej (ograniczonej) kadrze wymaga doskonałej i precyzyjnej organizacji. Składy orzekające pracują w różnych godzinach (również po godz. 15.30) i dniach (sporadycznie również w soboty) – w praktyce bowiem to lekarze wyznaczają terminy kiedy są dyspozycyjni. Należy nadmienić, że pozyskanie do współpracy lekarzy specjalistów – jest bardzo trudne - oczywiście jeżeli ma się ograniczone środki finansowe. Dzięki zgodnej z przepisami, „elastycznej organizacji pracy” Zespół w Sierpcu posiada wymaganą przepisami prawa kadrę lekarską.

W naszym powiecie Starosta na Sekretarza Zespołu powołał osobę pracującą w PCPR spełniającą wymagania określone przedmiotowym rozporządzeniem. Rozwiązanie takie przyczynia się do oszczędnego gospodarowania środkami finansowymi, czyli de facto środkami Wojewody Mazowieckiego. Środki na orzecznictwo są ograniczone i ich wydatkowanie wymaga szczególnej staranności.

Członkowie Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba - 2022 rok
1.	Lekarze (różnych specjalności)	9
2.	Psycholodzy	2
3.	Pedagodzy	2
4.	Pracownicy socjalni	4
5.	Doradcy zawodowi	1

Specjaliści świadczą usługi lub są zatrudnieni na podstawie umowy cywilnoprawnej.

Funkcjonowanie Zespołu jest finansowane ze środków Wojewody Mazowieckiego w ramach dotacji celowej (Rozdział 85321 – Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności). Planowane wydatki w wysokości 250.053 zł. zostały zrealizowane w kwocie 247.909,51 zł, co stanowi

99,14% w stosunku do planu. Z wydatkowanej kwoty wypłacono wynagrodzenia wraz z pochodnymi, koszty zawartych z orzecznikami umów- zleceń, zakup materiałów biurowych, usługi - wydatki związane z wydawaniem orzeczeń, szkolenia, odpis na ZFŚS.

Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności ogółem – 841 (po raz pierwszy wydane: stopień znaczny- 63, stopień umiarkowany- 109, stopień lekki- 97; razem 269), wydane orzeczenia z określeniem stopnia niepełnosprawności – 792, wydane orzeczenia o niezaliczeniu do ON – 25.

Liczba wydanych orzeczeń dzieci (tj. dla osób poniżej 16 roku życia): ogółem 90, w tym: 19 orzeczeń o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych, wydano 1 orzeczenie o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności i 70 o zaliczeniu do ON.

Liczba wydanych legitymacji dokumentujących niepełnosprawność oraz stopień niepełnosprawności 102. Od lipca 2014r. Zespół wykonuje obowiązki, które wcześniej były realizowane przez Wydział Komunikacji Starostwa Powiatowego; tj. przyjmowanie wniosków i wydawanie kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych i placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych.

2). Rehabilitacja zadań ustawowych finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON),

Realizujemy zadania Powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych w ramach środków przyznanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. PCPR jest jednostką, która w powiecie sierpeckim gospodaruje środkami przyznanymi przez Zarząd Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Procedura rozpatrywania wniosków o dofinansowanie zadań ze środków PFRON jest żmudna i długotrwała, niestety czasami również dla wnioskodawców. Jest to spowodowane m.in. tym, że PFRON przyznaje środki w różnych okresach, a dodatkowo Centrum uzyskuje możliwość ich wydatkowania dopiero po podzieleniu ich na poszczególne zadania przez Radę Powiatu.

W okresie sprawozdawczym wysokość środków finansowych na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej wyniosła **1.638.046 zł** Środki Funduszu zostały przeznaczone na potrzeby związane z rehabilitacją społeczną.

Realizowane były następujące zadania związane z rehabilitacją:

1. Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny - przeznaczono 602.962 zł.,

a) zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

- złożono 406 wniosków na kwotę 785.452 zł.,
- wypłacono 235 dofinansowań na kwotę 587.896 zł.,

b) sprzęt rehabilitacyjny

- złożono 9 wniosków na kwotę 17.721 zł.,
- zawarto 7 umów na kwotę 12.421 zł.,
- zrealizowano 7 umów na kwotę 12.421 zł.,

2. Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych - przeznaczono 131.804 zł

- ubiegało się o dofinansowanie 151 osób, w tym 51 opiekunów,
- wypłacono 84 dofinansowań na kwotę 126.908 zł.,

3. Dofinansowanie do likwidacji barier technicznych - przeznaczono 43.000 zł

- złożono 20 wniosków na kwotę 80.253 zł.,
- zrealizowano 15 umów na kwotę 42.927 zł.,

4. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych - przeznaczono 59.400 zł

- złożono 11 wniosków na kwotę 134.856 zł.,
- zawarto 7 umów na kwotę 59.400 zł.,
- zrealizowano 7 umów na kwotę 56.093 zł.,

5. Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się- przeznaczono 24.000 zł

- złożono 16 wniosków na kwotę 67.099 zł
- zawarto 9 umów na kwotę 24.000 zł
- zrealizowano 9 umów na kwotę 24.000 zł

6. Dofinansowanie kosztów działania WTZ w Ostrowach

- 776.880 zł środki PFRON z algorytmu
- 86.320 zł środki Powiatu;

środki wykorzystane na obsługę 39.597,00 zł

3). Realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd” oraz „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Powiat Sierpecki przystąpił do programu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „Aktywny samorząd” dzięki czemu Powiatowe Centrum mogło udzielać

dotkowego wsparcia osobom z niepełnosprawnością. Są to zadania z zakresu rehabilitacji społecznej, wcześniej realizowane przez PFRON.

W 2022 roku w ramach *Pilotażowego Programu „Aktywny samorząd”*, realizowano następujące formy wsparcia:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

- Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu,
- Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu,
- Zadanie 3 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu, w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego,
- Zadanie 4 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu,

Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

- Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych,
- Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
- Zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku,
- Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem

niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy,

- Zadanie 5 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności,

Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

- Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym,
- Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności,
- Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości, adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności,
- Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, (co najmniej na III poziomie jakości), adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności,
- Zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu powodującą problemy w samodzielnym przemieszczaniu się i posiadających zgodę lekarza specjalisty na użytkowanie przedmiotu dofinansowania,

Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką), adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, którzy są przedstawicielem ustawowym lub opiekunem prawnym dziecka;

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym poprzez dofinansowanie kosztów edukacji w szkole policealnej, kolegium lub w szkole wyższej (studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie, studia podyplomowe lub doktoranckie prowadzone przez szkoły wyższe w systemie stacjonarnym / dziennym lub niestacjonarnym / wieczorowym / zaocznym lub eksternistycznym, w tym również za pośrednictwem Internetu).

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu na podstawie aneksu nr 9 z dnia 20.04.2022 r., aneksu nr 10 z dnia 07.06.2022 r. oraz aneksu nr 11 z dnia 22.11.2022 r. do umowy nr AS3/000070/07/D z dnia 07 maja 2018r. otrzymało na realizację programu łącznie kwotę 269 304,00zł. w tym na realizację:

a) Modułu I w wysokości 152.439,00zł.

a) Modułu II w wysokości 100.892,00zł.

Otrzymane środki na obsługę, promocję i ewaluację programu wyniosły w sumie: 15.973,00zł.

Na dzień 31.12.2022r. do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu wpłynęły 42 wnioski dotyczące realizacji pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”.

W ramach Modułu I

- Obszar A Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu – jeden wniosek
- Obszar B Zadanie 1 (pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania) – cztery wnioski
- Obszar C Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – cztery wnioski
- Obszar C Zadanie 2 (pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym) – jeden wniosek
- Obszar C Zadanie 3 (pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości) – dwa wnioski

- Obszaru C Zadanie 5 (pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego) – cztery wnioski
- Obszar D (pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej) – trzy wnioski

W ramach obszaru A zadanie 1 wniosek został rozpatrzony pozytywnie. Przyznano wnioskodawcy kwotę 2.618 zł.

W ramach Modułu I Obszar B Zadanie 1 – trzy wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie. Przyznano i wypłacono wnioskodawcom łącznie kwotę 14.080,00zł. Jeden wniosek został pozostawiony bez rozpatrzenia, ponieważ wnioskodawca nie uzupełnił braków w wyznaczonym terminie.

W ramach Modułu I Obszar C Zadanie 1 - trzy wnioski rozpatrzono pozytywnie. Wnioskodawcom przyznano łącznie kwotę 75.000,00 zł. Wypłacono na dzień 31.12.2022r. 50.000 zł. Jeden wniosek rozpatrzono negatywnie w związku z niespełnianiem wymogów formalnych Programu.

W ramach Modułu I obszaru C zadanie 2 wniosek został rozpatrzony pozytywnie. Przyznano i wypłacono wnioskodawcy kwotę 1.734,00 zł.

W ramach Modułu I Obszar C Zadanie 3 – jeden wniosek został rozpatrzony pozytywnie. Przyznano wnioskodawcy kwotę 12.000,00zł. Jeden wniosek został wycofany przez wnioskodawcę.

W ramach Modułu I Obszar C Zadanie 5 - dwa wnioski rozpatrzono pozytywnie. Wnioskodawcom przyznano łącznie 15.000 zł. Na dzień 31.12.2022r. wypłacono wnioskodawcom kwotę 7.500 zł. Dwa wnioski zostały pozostawione bez rozpatrzenia, ponieważ wnioskodawcy nie uzupełnili braków w wyznaczonym terminie.

W ramach Modułu I Obszar D – trzy wnioski rozpatrzono pozytywnie. Wnioskodawcom przyznano i wypłacono łącznie kwotę 4.007,00 zł.

W ramach Modułu II (pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym) wpłynęły dwadzieścia trzy wnioski. Na dzień 31.12.2022r. wszystkim wnioskodawcom w ramach Modułu II przyznano dofinansowanie. Do dnia 31.12.2022r. wypłacono wnioskodawcom kwotę 49.224,00zł.

Program „Aktywny Samorząd” jest szeroko rozpowszechniany wśród społeczeństwa m.in. poprzez gazetę lokalną, internet, informację do jednostek administracji publicznej oraz szkół ponadgimnazjalnych.

Dodatkowo pracownicy PCPR prowadzą działania ewaluacyjne oraz przeprowadzają kontrolę przyznanego dofinansowania.

Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu prowadzi obsługę administracyjno - techniczną posiedzeń Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych.

IV. Współpraca z innymi urzędami, stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu współpracuje z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie powiatu. Podejmuje działania integrujące środowisko lokalne wobec niepełnosprawności; rozwoju i aktywnego życia.

Współpracujemy m.in. z Sądem Rodzinnym, Policją, Poradnią Uzależnień w sprawie ograniczenia zagrożeń patologiami społecznymi.

Współdziałaliśmy z Delegaturą Kuratorium Mazowieckiego w Płocku, Związkiem Harcerstwa Polskiego, Caritas w zakresie organizacji kolonii letnich - w ramach programu „Pogodne Lato 2022” - dla dzieci z gmin z terenu powiatu. Niestety, w związku z pandemią pracownicy ośrodków pomocy społecznej zgłaszali brak chętnych na taki wypoczynek.

Współpraca z organami rentowymi (głównie na potrzeby orzecznictwa pozarentowego).

Współpraca z Wojewodą w związku m.in. z realizacją ustawy

V. Informacja o pozyskanych w 2022r. dotacjach na realizację zadań:

a) realizacji zadania z Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2022

Wnioskowana kwota 165.495 zł.

Całkowity planowany koszt świadczenia usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej - 5 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub orzeczeniem równoważnym x 720h x 40zł = 144.000 zł. Całkowity koszt zakupu środków ochrony osobistej dla asystentów - 5 asystentów x 10 miesięcy x 50 zł = 2.500 zł.

Całkowity koszt dojazdu własnym/innym środkiem transportu - 5 asystentów x 10 miesięcy x 300 zł (łącznie wszystkie koszty, w związku z przystępowaniem po raz pierwszy do Programu nie jesteśmy w stanie oszacować poszczególnych kwot) = 15.000 zł., Całkowity koszt ubezpieczeń OC lub NNW asystentów- 5 asystentów x 150 zł = 750 zł.,

Wyliczenie kosztu obsługi (nie więcej niż 2%) - 3.245 zł.

Objęto usługą asystencji osobistej 5 osób z niepełnosprawnością : w tym 5 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub z orzeczeniem traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Powiat przyznając usługi asystencji osobistej brał pod uwagę stan zdrowia i sytuację życiową uczestników Programu, w pierwszej kolejności uwzględniając potrzeby uczestnika ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub z orzeczeniem traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, która:

- 1) ma niepełnosprawność sprzężoną/złożoną (przez niepełnosprawność sprzężoną rozumie się posiadanie orzeczenia ze wskazaniem co najmniej dwóch przyczyn niepełnosprawności) lub
- 2) wymaga wysokiego poziomu wsparcia (osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności : konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji)

Usługi asystencji osobistej w szczególności polegały na pomocy asystenta w:

- 1) wykonywaniu czynności dnia codziennego dla uczestnika Programu;
- 2) wyjściu, powrocie lub dojazdach z uczestnikiem Programu w wybrane przez uczestnika miejsce;
- 3) załatwianiu spraw urzędowych;
- 4) korzystaniu z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy).

Usługi asystencji osobistej świadczyły osoby zatrudnione przez Realizatora:

- 1) posiadające dokument potwierdzający uzyskanie kwalifikacji w następujących kierunkach: asystent osoby niepełnosprawnej, opiekun osoby starszej, opiekun medyczny, pedagog, psycholog, terapeuta zajęciowy, pielęgniarka, fizjoterapeuta;
- 2) posiadające co najmniej 6-miesięczne, udokumentowane doświadczenie w udzielaniu bezpośredniej pomocy osobom niepełnosprawnym w formie wolontariatu;
- 3) wskazane przez uczestnika Programu lub jego opiekuna prawnego, które nie są członkami rodziny osoby niepełnosprawnej, pod warunkiem złożenia przez osobę niepełnosprawną

pisemnego oświadczenia, że wskazany przez nią asystent jest przygotowany do realizacji wobec niej usług asystencji osobistej.

W związku z innowacyjnym charakterem wsparcia na terenie powiatu zaplanowano limit usług asystencji osobistej przypadających na 1 uczestnika czyli 720 godzin dla usług świadczonych dla osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Uczestnik Programu, któremu przyznano pomoc w postaci usług asystencji osobistej nie ponosił odpłatności za usługi przyznaną w ramach Programu. Usługi Asystenta Osobistego Osoby Niepełnosprawnej były realizowane na rzecz osoby niepełnosprawnej i wskutek jej decyzji, a nie dla poszczególnych członków rodziny osoby niepełnosprawnej. Rodzaj i zakres godzinowy usług asystencji osobistej był uzależniony od osobistej sytuacji osoby niepełnosprawnej. Koszty związane z realizacją usług asystencji osobistej finansowane z Programu w ramach zatrudnienia Asystenta nie przekraczały kwoty 40 zł brutto za godzinę wynagrodzenia. Powiat/PCPR kwalifikował do przyznania i przyznawał usługi asystenckiej na podstawie Karty zgłoszenia do Programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” – edycja 2022, której wzór stanowi załącznik nr 8 do Programu. PCPR informował uczestnika o prawach i obowiązkach wynikających z przyznania usług asystencji osobistej. PCPR umożliwi uczestnikom Programu samodzielny wybór osoby, która będzie świadczyć usługę asystencji osobistej z zastrzeżeniem, że będą spełniać wymogi programu. Usługi asystencji osobistej rozliczano na podstawie wypełnionej Karty rozliczenia usług asystenckich w ramach Programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” – edycja 2022, której wzór stanowi załącznik nr 10 do Programu.

Ze środków Programu pokrywano koszty bezpośrednio związane z realizacją usług asystencji osobistej (wynagrodzenie asystentów, zakup środków ochrony osobistej, zakup biletów komunikacji publicznej/prywatnej jednorazowych lub miesięcznych oraz koszt dojazdu własnym/innym środkiem transportu, np. zakupu biletów wstępu na wydarzenia kulturalne, rozrywkowe, sportowe lub społeczne itp. Dla asystenta towarzyszącego uczestnikowi Programu, koszt ubezpieczeń OC lub NNW asystentów związanych ze świadczeniem usług asystenta, oraz koszty obsługi programu przewidziane w Programie „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” – edycja 2022) w okresie realizacji Zadania, tj. od dnia zawarcia umowy do dnia 31 grudnia 2022 r.

Głównym celem Programu jest wsparcie społeczne osób:

1) posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573)) lub

2) posiadających orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z art. 5 i art. 62 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych)

-poprzez rozpowszechnienie usługi asystencji osobistej.

Celem rozpowszechnienia usług asystencji osobistej jest zwiększenie szans osób niepełnosprawnych na prowadzenie bardziej niezależnego/samodzielnego i aktywnego życia. Nadrzędnym celem usług asystencji osobistej powinno być dążenie do poprawy funkcjonowania osoby niepełnosprawnej w jej środowisku.

Usługi asystencji osobistej w szczególności polegały na pomocy asystenta w:

- 1) wykonywaniu czynności dnia codziennego dla uczestnika Programu;
- 2) wyjściu, powrocie lub dojazdach z uczestnikiem Programu w wybrane przez uczestnika miejsce;
- 3) załatwianiu spraw urzędowych;
- 4) korzystaniu z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy).

W ramach Programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” objęliśmy łączną liczbę 5 osób z niepełnosprawnością. W związku z innowacyjnym charakterem Programu na terenie powiatu sierpeckiego zakładamy niedużą liczbę uczestników.

Rezultaty działań podejmowanych w związku ze świadczeniem usług opieki asystenckiej:

- 1) wzmocnienie dotychczasowego systemu wsparcia poprzez rozszerzenie usług dla osób z niepełnosprawnością ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub orzeczeniem *traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności* ;
- 2) włączenie uczestników do życia społecznego, poprzez aktywniejsze uczestnictwo i korzystanie z dóbr kultury tj. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy;
- 3) zwiększenie aktywności uczestników poprzez wsparcie asystenta;

- 4) uniezależnienie się od członków rodziny, dzięki wsparciu asystenta uczestnik jest w stanie np. zrobić zakupy lub udać się na wizytę do lekarza;
- 5) przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność;
- 6) rozwój poczucia sprawstwa, decydowania o sprawach dla siebie ważnych i istotnych oraz kreatywności w działaniu;
- 7) zwiększenie szans na równy dostęp do informacji, komunikacji, usługi opieki zdrowotnej, rehabilitacji;
- 8) realizacja zainteresowań i pasji uczestników;
- 9) ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz stymulowanie do podejmowania aktywności i umożliwianie realizowania prawa do niezależnego życia.

Zdolność organizacyjna PCPR w Sierpcu oraz przygotowanie instytucjonalne do realizacji zadania: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu, realizuje różne formy wsparcia osób z niepełnosprawnością i ich rodziny opiekunów: współpracuje z organizacjami pozarządowymi i ośrodkami pomocy społecznej pomagając i koordynując wsparcie na rzecz osób z niepełnosprawnością, dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, turnusy rehabilitacyjne i inne dostępne formy rehabilitacji, likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, dofinansowania zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki, programy celowe PFRON np. Aktywny samorząd. PCPR realizowało wiele projektów unijnych na rzecz osób z niepełnosprawnością m.in. od 2009r. projekt „Z wami dla Was” w ramach którego zorganizowano doradztwo zawodowe, prawne, terapie psychologiczne, wyjazdy integracyjne, szkolenia i kursy zawodowe, zatrudnienie wspomagane, stypendia, utworzono wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego, w projekcie uczestniczyło blisko 200 osób z niepełnosprawnością; projekt „Praca – trzeba działać a nie czekać” przygotowujący 30 osób z niepełnosprawnością do podjęcia pracy, projekt „Asystent Osoby Niepełnosprawnej - realna pomoc i wsparcie” w ramach którego zapewniono przygotowanie zawodowe dla asystentów, którzy po uzyskaniu uprawnień udzielali wsparcia osobom z niepełnosprawnością - w projekcie brało udział 20 osób z niepełnosprawnością, a PCPR zatrudniał osoby przeszkolone do pracy asystentów, projekt „Aktywni w Sierpcu” pobudzający 20 osób z niepełnosprawnością do aktywności społecznej czy projekt „Rzetelny

pracownik czy skuteczny przedsiębiorca". PCPR obsługuje również orzecznictwo pozarentowe na terenie powiatu.

b) realizacji zadania Program „Opieka Wytchnieniowa” – POBYT DZIENN” – edycja 2022

- Wnioskowana kwota z Funduszu Solidarnościowego - 48.960 zł.
- Całkowity planowany koszt świadczenia usług opieki wytchnieniowej dla dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności - 1 dziecko x 240 h x 40zł. = 9.600 zł.
- Całkowity planowany koszt świadczenia usług opieki wytchnieniowej dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub orzeczeniami równoważnymi - 4 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub orzeczeniami równoważnymi x 240 h x 40 zł = 38.400 zł.
- Całkowity koszt obsługi – 960 zł.

Objęto opieką wytchnieniową 5 osób z niepełnosprawnością wymagających wysokiego poziomu wsparcia, w tym osoby z niepełnosprawnościami sprzężonymi i trudnościami związanymi z mobilnością i komunikacją:

–w tym 1 dziecka z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz

–4 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub z orzeczeniem traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Powiat/PCPR przyznając usługi opieki wytchnieniowej brał pod uwagę stan zdrowia i sytuację życiową uczestników Programu, w pierwszej kolejności uwzględniając potrzeby członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dzieckiem z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobą ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub z orzeczeniem traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, która:

- 1) ma niepełnosprawność sprzężoną/złożoną (przez niepełnosprawność sprzężoną rozumie się posiadanie orzeczenia ze wskazaniem co najmniej dwóch przyczyn niepełnosprawności) lub
- 2) wymaga wysokiego poziomu wsparcia (osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz dzieci niepełnosprawne z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami w pkt 7 i 8 w orzeczeniu o niepełnosprawności: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji) lub

3) stale przebywa w domu, tj. nie korzysta z ośrodka wsparcia lub placówek pobytu całodobowego, np. ośrodka szkolno-wychowawczego czy internatu.

Po otrzymaniu wsparcia finansowego w zakresie świadczenia usług opieki wytchnieniowej, w ramach pobytu dziennego Powiat/PCPR przyznawał usługi opieki wytchnieniowej na podstawie adresu zamieszkania osoby niepełnosprawnej podanym w Karcie zgłoszenia stanowiącej załącznik nr 8 do Programu.

W celu rzetelnej kwalifikacji uczestników Programu wprowadzono pomiar ograniczeń w codziennym funkcjonowaniu oraz zakresu niezbędnego wsparcia. Ocena ograniczeń w codziennym funkcjonowaniu oraz zakres niezbędnego wsparcia jest dokonywana będzie na podstawie danych zawartych w *Karcie pomiaru niezależności funkcjonalnej wg zmodyfikowanych kryteriów oceny* - Skali FIM (stanowiącej załącznik nr 7 do Programu), którą wypełni lekarz rodzinny/lekarz rehabilitacji medycznej/ fizjoterapeuta/pielęgniarka. Jeśli wynik takiego badania wyniesie od 18 do 75 punktów (wg zmodyfikowanej punktacji), wówczas usługa opieki wytchnieniowej w pierwszej kolejności trafi do członka rodziny lub opiekuna sprawującego bezpośrednią opiekę nad taką osobą niepełnosprawną. *Karta pomiaru niezależności funkcjonalnej wg zmodyfikowanych kryteriów oceny* nie była dokumentem obowiązkowym, jednak w przypadku dużej liczby zgłoszeń uczestnicy Programu posiadający tę Kartę mieli zapewniony dostęp do usługi opieki wytchnieniowej w pierwszej kolejności.

Program był realizowany w formie świadczenia usług opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Usługi opieki wytchnieniowej były świadczone przez osoby zatrudnione przez Realizatora:

- 1) posiadające dyplom potwierdzający uzyskanie kwalifikacji w zawodzie asystent osoby niepełnosprawnej/pielęgniarka lub innym, zapewniającym realizację usługi opieki wytchnieniowej w zakresie adekwatnym do indywidualnych potrzeb osoby niepełnosprawnej (wynikających z Karty zgłoszenia do Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022, której wzór stanowi załącznik nr 8 do Programu) lub
- 2) osoby posiadające, co najmniej roczne, udokumentowane doświadczenie w udzielaniu bezpośredniej pomocy/opieki osobom niepełnosprawnym.

W związku z innowacyjnym charakterem wsparcia na terenie powiatu zaplanowano maksymalny limit usług opieki wytchnieniowej przypadających na 1 uczestnika czyli 240 godzin dla usług opieki wytchnieniowej świadczonej w ramach pobytu dziennego.

Maksymalna długość świadczenia formy nieprzerwanego pobytu dziennego nie mogła przekraczać 12 godzin dla jednej osoby niepełnosprawnej, z zastrzeżeniem limitów ogólnego 240 godzin na uczestnika i usługi będą świadczone w godzinach 6.00 – 22.00.

Uczestnik Programu, któremu przyznano pomoc w postaci usług opieki wytchnieniowej nie ponosił odpłatności za usługi przyznane w ramach Programu.

Usługi opieki wytchnieniowej były realizowane na rzecz osoby niepełnosprawnej i wskutek jej decyzji lub decyzji opiekuna prawnego, a nie dla poszczególnych członków rodziny osoby niepełnosprawnej.

Rodzaj i zakres godzinowy usług opieki wytchnieniowej był uzależniony od osobistej sytuacji osoby niepełnosprawnej z uwzględnieniem stopnia i rodzaju niepełnosprawności uczestnika Programu.

Koszty związane z realizacją usług opieki wytchnieniowej finansowane z Programu w ramach pobytu dziennego nie przekraczały kwoty 40 zł brutto za godzinę wynagrodzenia osoby sprawującej opiekę nad osobą niepełnosprawną w miejscu zamieszkania.

Powiat/PCPR kwalifikował do przyznania i przyznawał usługi opieki wytchnieniowej na podstawie Karty zgłoszenia do Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022, której wzór stanowi załącznik nr 8 do Programu. Powiat/PCPR informował członka rodziny lub opiekuna osoby niepełnosprawnej o prawach i obowiązkach wynikających z przyznania usług opieki wytchnieniowej.

Powiat/PCPR umożliwił adresatom i uczestnikom Programu samodzielny wybór osoby, która będzie świadczyć usługę opieki wytchnieniowej z zastrzeżeniem, że będą spełniać wymogi programu.

Usługi opieki wytchnieniowej rozliczano na podstawie wypełnionej Karty rozliczenia usług opieki wytchnieniowej w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022, której wzór stanowi załącznik nr 9 do Programu.

Ze środków Programu pokrywano koszty bezpośrednio związane z realizacją usług opieki wytchnieniowej, tj. wynagrodzenia osób świadczących usługi opieki wytchnieniowej; oraz koszty obsługi programu przewidziane w Programie „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022 w okresie realizacji Zadania, tj. od dnia zawarcia umowy do dnia 31 grudnia 2022 r.

Głównym celem Programu jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- 1) dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,
- 2) osobami posiadającymi:
  - a) orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573) albo

- b) orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z art. 5 i art. 62 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych)
- poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej.

W ramach Programu usługami opieki wytchnieniowej objęto łączną liczbę 5 osób z niepełnosprawnością (1 dziecko i 4 osoby dorosłe).

Rezultaty trwałe:

- akceptacja w społeczności lokalnej formy wsparcia – usługi wytchnieniowej,
- wzrost dostępu do usług wspierających osoby niepełnosprawne i ich rodziny, umożliwiających samodzielność i niezależne życie,
- wzrost jakości i zakresu usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych i ich opiekunów przez Powiat/PCPR,
- zaprezentowanie pozainstytucjonalnych form wsparcia i ich pozytywnego wpływu na osoby z niepełnosprawnością i ich opiekunów,
- popularyzację i podnoszenie świadomości w zakresie istnienia potrzeby usługi wytchnieniowej.

Bezpośrednim wpływem było umożliwienie czasowego odciążenia od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki, zapewnienie czasu na odpoczynek i regenerację 5 opiekunom osób z niepełnosprawnością.

Rezultaty działań:

- zmniejszenie ryzyka wypaleniu,
- podtrzymanie zdolności do aktywności,
- zwiększenie poziom ich społecznego funkcjonowania,
- na lepsze realizowanie ról społecznych,
- regeneracja sił,
- zmniejszenie ryzyka poczucia osamotnienia, obciążenia psychicznego, fizycznego, co pozytywnie wpłynie na jakość sprawowanej opieki i relacje między opiekunem a osoba z niepełnosprawnością.

Zdolność organizacyjną Powiatu/PCPR w Sierpcu oraz przygotowanie instytucjonalne do realizacji zadania - na terenie powiatu sierpeckiego nie były dotąd dostępne usługi opieki wytchnieniowej, ale Powiat - poprzez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu, realizował różne formy wsparcia osób z niepełnosprawnością i ich rodzin, opiekunów,

zatrudniał również osoby przeszkolone do pracy asystentów, do wspierania osób z niepełnosprawnością (w ramach projektów unijnych). Powiatowe Centrum współpracuje z organizacjami pozarządowymi i ośrodkami pomocy społecznej pomagając i koordynując wsparcie na rzecz osób z niepełnosprawnością. Powiatowe Centrum realizuje szereg zadań na rzecz osób z niepełnosprawnością.

W 2022 roku w ramach *Programu „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!”*, realizowane były zadania:

1. **„Mieszkanie dla absolwenta”** - pomoc w zapewnieniu beneficjentom samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności oraz dofinansowanie kosztów wynajęcia mieszkania przez okres 36 miesięcy. Program skierowany jest do osób, które:

- posiadają orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, a w przypadku osób z niepełnosprawnością narządu słuchu, także w stopniu umiarkowanym lub orzeczenia równoważne,
- posiadają status absolwenta szkoły podstawowej, ponadpodstawowej (wszystkich typów szkół) lub szkoły wyższej, uzyskany w okresie 36 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku,
- posiadają pełną zdolność do czynności prawnych,
- złożą oświadczenie o braku możliwości zamieszkania w miejscowości realizowania aktywności zawodowej,
- złożą oświadczenie o poszukiwaniu zatrudnienia lub podjętym zatrudnieniu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu na podstawie umowy nr SAA/000010/07/D z dnia 26 sierpnia 2022r. otrzymało na realizację programu kwotę 45 994,00zł. Otrzymane środki na obsługę programu wyniosły: 2 299,00zł.

2. **„Dostępne Mieszkanie”** – pomoc w zapewnieniu mieszkania wolnego od barier architektonicznych będącego podstawą samodzielnej realizacji planów zawodowych i społecznych. Dofinansowanie dotyczy dopłaty do zamiany lub zakupu mieszkania pozbawionego barier architektonicznych znajdującego się w lokalizacji umożliwiającej samodzielne opuszczenie budynku aż do poziomu zero przed budynkiem.

Program skierowany jest do osób, które:

-posiadają orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu znacznym (lub orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności) z tytułu niepełnosprawności narządu ruchu uniemożliwiające poruszanie się bez użycia wózka,

-złożą oświadczenie, wraz z dokumentacją fotograficzną, o barierach architektonicznych w mieszkaniu i/lub w budynku, uniemożliwiających samodzielne wyjście na zewnątrz na poziom zero,

-złożą oświadczenie o dysponowaniu tytułem prawnym do lokalu na mocy prawa własności lub spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu,

-w momencie składania wniosku skończyły 16 rok życia i nie ukończyły 65 roku życia.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu na podstawie umowy nr SAM/000009/07/D z dnia 6 września 2022r. otrzymało na realizację programu kwotę 40 976,00zł. Otrzymane środki na obsługę programu wyniosły: 2 048,00zł.

Na dzień 31.12.2022 r. do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu nie wpłynął żaden wniosek w ramach Programu „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!”.

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
Agnieszka Gorczyca

Załącznik
do UCHWAŁY Nr 806.167.2023
ZARZĄDU POWIATU W SIERPCU
z dnia 28 lutego 2023 r.

**Wykaz potrzeb
w zakresie pomocy społecznej
(wykaz zadaniowy)**

PCPR w Sierpcu corocznie przedkłada zadaniowy wykaz potrzeb celem wyłonienia i przedstawienia priorytetów do realizacji w bieżącym roku oraz tym samym dokonuje weryfikacji (oceny) wykonanych zadań w roku ubiegłym oraz wskazuje na priorytetowe obszary działania PCPR na 2023r.

Realizacja zadań:

I. Organizowanie specjalistycznego poradnictwa.

1. Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego.
2. Zapewnienie kadry ze specjalistycznymi kwalifikacjami.
3. Konsultowanie przez specjalistów trudnych problemów osób i rodzin.
4. Udzielanie porad dotyczących sposobu rozwiązywania problemów społecznych pracownikom socjalnym oraz pracownikom organizacji pozarządowych, realizujących zadania z wspierania rodziny oraz zakresu pomocy społecznej i integracji społecznej.
5. Zabezpieczenie środków finansowych.

I.A. Organizowanie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego dla rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych; w szczególności Powiatowego Domu Dzieci w Szcutowie.

1. Zapewnienie kadry ze specjalistycznymi kwalifikacjami.
2. Konsultowanie przez specjalistów trudności w rodzinach.
3. Organizowanie terapii, mediacji, poradnictwa w zakresie sposobu rozwiązywania trudności wychowawczych w rodzinach oraz problemów rodzin i ich członków,
4. Zabezpieczenie środków finansowych, m. in. poprzez pozyskiwanie środków zewnętrznych.

II. Prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej.

1. Organizowanie warunków działalności ośrodka interwencji kryzysowej - z dostępnością przez całą dobę.
2. Zapewnienie kadry ze specjalistycznymi kwalifikacjami.
3. Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy.
4. Zabezpieczenie środków finansowych.

III. Organizowanie zastępczych form opieki nad dzieckiem.

1. W oparciu o zdiagnozowane potrzeby zorganizowanie i prowadzenie lub zlecenie prowadzenia :

- pogotowie opiekuńcze w ramach rodziny zastępczej,
- rodzin zastępczych zawodowych wielodzietnych,
  - mieszkań chronionych dla usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych,
  - placówek wsparcia dziennego.

2. Sprawowanie nadzoru nad prawidłowością funkcjonowania rodzin zastępczych.

3. Zabezpieczenie środków finansowych.

IV. Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz udzielanie pomocy pieniężnej na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci.

1. Pozyskiwanie rodzin zastępczych.

2. Zapewnienie odpowiedniego przygotowania i szkolenia osobom i rodzinom podejmującym się funkcji rodziny zastępczej.

3. Zapewnienie diagnozy, wsparcia psychologicznego na rzecz rodzinnej pieczy zastępczej.

4. Zabezpieczenie środków na wypłatę comiesięcznych świadczeń pieniężnych na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej oraz na zagospodarowanie dla nowo powstałych rodzin zastępczych oraz inne świadczenia przewidziane prawem.

5. Zabezpieczenie środków na funkcjonowanie ponadgminnych placówek wsparcia dziennego.

Zabezpieczenie środków na rodziny zastępcze w ramach środków własnych.

V. Prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – zadanie nie realizowane.

1. tworzenie warunków do organizowania i prowadzenia środowiskowych domów samopomocy o zasięgu ponadlokalnym, w porozumieniu z gminami.

2. Zapewnienie kadry w tych placówkach.

3. Inicjowanie działań w zakresie prowadzenia mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

4. Organizowanie oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi i członków ich rodzin w formie grup wsparcia, poradnictwa specjalistycznego.

VI. Pomoc osobom niepełnosprawnym w powiecie. (ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych,

1. Zabezpieczenie środków na realizację zadań dot. rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych
2. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności i likwidacji barier utrudniających osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w społeczeństwie.
3. Zabezpieczenie środków na funkcjonowanie orzecznictwa pozarentowego.
4. Zabezpieczenie środków na realizację powyższych zadań; podejmowanie działań celem pozyskania środków zewnętrznych; m.in. realizacja projektu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” , „opieka wytchnieniowa” Zapewnienie kadry ze specjalistycznymi kwalifikacjami

VII. Działania integracyjne na rzecz mieszkańców powiatu;
w szczególności:

- a) osób niepełnosprawnych,
- b) dzieci i młodzieży,
- c) rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym; m.in. rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych;
- d) Zabezpieczenie środków na realizację powyższych działań ze środków m.in. zewnętrznych.

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

Agnieszka Gorczyca

